

BOEKPROMOTIE

***Een doorgaande lijn
voor de groepen 3 t/m 6***

Fontys OSO

Master Special Educational Needs

Remedial Teacher

Herma Winkels

Studentnummer: 2156162

Studiebegeleider: Ine Heerink

Hengelo, juni 2011

Inhoudsopgave	Pagina
Samenvatting	4
Inleiding	6
Hoofdstuk 1 Aanleiding en probleemstelling	7
1.1 : Aanleiding	7
1.2 : Doelstelling	8
1.3 : Huidige situatie en gewenste situatie	9
1.4 : Verwachtingen	10
Hoofdstuk 2 Theoretische onderbouwing	11
2.1: Boekpromotie en het belang van voorlezen in de onderbouw	11
2.2: Leesmotivatie en boekpromotie	12
2.3: Een doorgaande lijn voor boekpromotie van groep 3 t/m 6	13
2.4: De leesomgeving bij boekpromotie	14
2.5: De rol van de leerkracht bij boekpromotie: Interactieve vaardigheden van de leerkracht	16
Hoofdstuk 3 Onderzoeksmethodologie	18
3 : Inleiding	18
3.1: Doelstelling	18
3.2: Het onderzoek	18
3.3: Betrouwbaarheid, validiteit en triangulatie	19
3.4: Data-verzamelingsinstrumenten	19
3.4.1: Vragenlijst leesmotivatie	20
3.4.2: Enquête boekpromotie	21
3.4.3: Interview	22
3.4.4: Observatie in groep 6	23
Hoofdstuk 4 Data-analyse en resultaten	25
4 : Inleiding	25
4.1: Resultaten van de vragenlijst leesmotivatie	25
4.1.1: Resultaten van de vragenlijst leesmotivatie	25
4.2: Resultaten en samenvatting van de enquête	26
4.2.1: Resultaten van de enquête: Boekpromotie in de groepen 3 t/m 6	26
4.2.2: Samenvatting van de enquête: Boekpromotie in de groepen 3 t/m 6	26
4.3: Resultaten en samenvatting van de interviews	29
4.3.1: Resultaten van de interviews	29
4.3.2: Samenvatting van de resultaten van de interviews	29
4.4: Observatie en samenvatting van de observatie	32
4.4.1: Observatie van de boekbespreking	32
4.4.2: Samenvatting van de observatie van de boekbespreking	32

4.5 : Data-analyse	33

Hoofdstuk 5 Conclusies en aanbevelingen	35

5.1: Deelvragen	35
5.1.1: Wat is boekpromotie?	35
5.1.2: In welke mate beïnvloedt boekpromotie de leesmotivatie bij kinderen?	35
5.1.3: Welke vormen van boekpromotie kunnen worden toegepast in de groepen 3 t/m 6?	35
5.1.4: Welke invloed heeft voorlezen op boekpromotie in de groepen 3 t/m 6?	36
5.1.5: Welke invloed heeft de leesomgeving bij boekpromotie in deze groepen?	36
5.1.6: In welke mate spelen interactieve vaardigheden van de leerkracht een rol bij leesmotivatie en boekpromotie?	37
5.2: Onderzoeksvraag	38
5.3: Aanbevelingen	38

Hoofdstuk 6 Evaluatie onderzoek	40

6.1: Persoonlijke ontwikkeling tijdens het onderzoek	40
6.2: Professionele ontwikkeling: Kennis toepassen in de praktijk	41
6.3: Ethische reflectie	42

Literatuurlijst	44

Bijlagen	48

1: Vragenlijst leesmotivatie	48
2: Enquête: Boekpromotie in de groepen 3 t/m 6	51
3: Interview vragen voor de bouw-leescoördinatoren	54
4: Enquête: Resultaten van de enquête	55
5: Interview: Antwoorden op de vragen	61
6: Hulpbrief en observatie van de boekbespreking	64

Samenvatting

Dit onderzoeksverslag gaat over boekpromotie. In dit verslag wordt beschreven hoe een doorgaande lijn gecreëerd kan worden wat betreft boekpromotie voor de groepen 3 t/m 6. Hiermee heb ik een bijdrage willen leveren aan verbetering van boekpromotie in mijn eigen onderwijspraktijk. De onderzoeksvraag luidt:

Hoe creëer ik een doorgaande lijn binnen onze basisschool wat betreft boekpromotie in de groepen 3 t/m 6?

In de literatuurstudie ben ik gaan zoeken welke aspecten een grote invloed hebben op boekpromotie in deze groepen. Deze aspecten zijn: voorlezen, leesmotivatie, vormen van boekpromotie, de leesomgeving en interactieve vaardigheden die een leerkracht nodig heeft om boekpromotie toe te passen. Na het bestuderen van de literatuur heb ik onderzoeksinstrumenten kunnen opstellen om gegevens te verzamelen. Met de vragenlijst leesmotivatie voor de groepen 4, 5 en 6 heb ik gekeken of bij deze kinderen voldoende leesmotivatie aanwezig was. Met de enquête, de interviews en het observeren van een boekbespreking in groep 6, heb ik geprobeerd zicht te krijgen op hoe boekpromotie momenteel bij ons op school plaatsvindt. Door vragen te stellen over de aspecten die uit de theorie naar voren kwamen, kreeg ik een goed beeld over de huidige situatie omtrent boekpromotie en de gewenste situatie voor in de toekomst.

Uit de verzamelde gegevens is gebleken dat de leesmotivatie goed is, maar dat de leesomgeving niet echt 'rijk' genoemd mag worden. Het toepassen van boekpromotie in de groepen gebeurt nog in te geringe mate. Leerkrachten geven aan niet voldoende op de hoogte te zijn van vormen van boekpromotie om een doorgaande lijn te kunnen bewerkstelligen.

Hieruit mag geconcludeerd worden dat de school behoefte heeft aan één leescoördinator die het lezen, waaronder boekpromotie, gaat coördineren. Aan te bevelen is dat deze leescoördinator de doorgaande lijn voor deze groepen begeleidt en de leerkrachten hierbij aanstuurt. De leescoördinator zal zorgdragen dat boekpromotie in elke groep iets is wat er gewoon bij hoort.

‘Goed praten over boeken is op zichzelf een hoogwaardige activiteit. Het is ook de beste voorbereiding voor een zinvol gesprek over andere zaken. Door kinderen aan te moedigen goed over hun leeservaringen te praten, help je hen zicht te krijgen op wat zij met hun leven willen en kunnen’. (Chambers, 2002, p.14)

Inleiding

Het kiezen van een goed onderwerp voor mijn meesterstuk had heel wat voeten in de aarde. Leesmotivatie, leesbeleving, leesbevordering, leesplezier, het zijn allemaal actuele onderwerpen die voorbij zijn gekomen. Het zijn ook allemaal bij mij passende thema's maar stuk voor stuk waren die onderwerpen voor mij te breed en toch niet datgene wat ik echt leuk vond te gaan onderzoeken.

Juist in die tijd was de introductie van de 'voorleesstoel' in mijn groep 3. In die voorleesstoel lezen de kinderen voor aan de rest van de groep. Ze zitten daarbij in een speciale stoel in de kring. Ze presenteren een verhaal aan de groep. 'Boekpromotie', dat was het. Het thema voor mijn meesterstuk was gevonden. Een thema waarbij ik dicht bij 'mijn eigen wereld' blijf en op zoektocht ga .

Tegelijkertijd hoorde ik mopperende moeders die druk bezig waren met hun kind een boekbespreking voor te bereiden. Ikzelf was ook zo'n moeder en bemerkte dat mijn kind in groep 6 als een berg tegen de boekbespreking opzag. Dit vond ik jammer. Ik zag in mijn groep 3 dat het ook heel anders kon.

Voor mij was vervolgens de onderzoeksvraag snel gesteld: 'Hoe creëer ik een doorgaande lijn wat betreft boekpromotie voor de groepen 3 t/m 6? Belangrijk voor mij is het te onderzoeken hoe ik het enthousiasme waarmee de kinderen van groep 3 vertellen in de voorleesstoel kan vasthouden tot groep 6. Hoe?, dat zou ik gaan onderzoeken. Daarna zal het voor deze kinderen van groep 6 een gewoonte zijn en zal de berg vast minder hoog zijn, waren daarbij mijn eerste gedachten.

In mijn onderzoek wil ik een antwoord vinden op die vraag en zal ik een aantal deelaspecten van boekpromotie, die horen bij een doorgaande lijn, gaan onderzoeken. Ik zou het prettig vinden om de opbrengst van dit onderzoek met de leerlingen van de groepen 3 t/m 6 en mijn collega's te kunnen delen en daar ons voordeel mee te kunnen doen voor de toekomst wat betreft boekpromotie. Daarnaast kunnen de bevindingen van dit onderzoek voor mij persoonlijk leiden tot een nieuwe taak als leescoördinator bij ons op school. Dit zou een ware uitdaging voor mij zijn.

Hoofdstuk 1   Aanleiding en Probleemstelling

1.1.   Aanleiding

De laatste jaren raakt me telkens weer het enthousiasme waarmee kinderen hun favoriete leesboeken in de voorleesstoel neerleggen. Elke ochtend word ik gewezen door de kinderen op de stapel boeken in de stoel. In kern 7 van de taal/leesmethode Veilig Leren Lezen wordt deze voorleesstoel in groep 3 geïntroduceerd. In eerste instantie wordt de stoel ingezet als stoel waarin kinderen mogen voorlezen aan de rest van de klas, maar tegelijkertijd gebruik ik deze stoel ook om de kinderen hun favoriete boeken, die ze thuis gelezen hebben, aan de groep te laten promoten. Dit door kleine boekpresentaties. In de groepen 1, 2, 3 en 4 van onze school staat in elke groep een verjaardag troon. Deze verjaardag tronen zijn een paar jaar geleden gemaakt door een aantal ouders van onze school. Bij de introductie van de voorleesstoel in kern 7 van de methode Veilig Leren Lezen, krijgt deze verjaardag troon ook de functie van voorleesstoel in groep 3. Vanaf het moment waarop de voorleesstoel is geïntroduceerd, mogen de kinderen hun favoriete boek in de voorleesstoel leggen. De meegebrachte boeken mogen ze dan, zittend in de voorleesstoel, aan de klas presenteren en laten zien. Het onderste boek dat in de stoel ligt, is het eerst aan de beurt. De voorleesstoel wordt in het midden voor de groep gezet en het kind mag met het boek in de stoel gaan zitten. De andere kinderen gaan in de kring zitten. Het kind dat in de voorleesstoel zit, vertelt aan de groep waarom het dit boek heeft meegenomen. Eerst worden algemene dingen door het kind over het boek verteld. Is het een jongensboek of juist een boek voor meiden? Heeft het boek veel plaatjes en hoe zien deze eruit? Heeft het boek veel bladzijden? Staan er grote letters in? Is het één verhaal of meerdere? Daarna wordt wat meer verteld over de inhoud van het boek. Is het een spannend verhaal? Loopt het verhaal goed af? Tussendoor mogen de kinderen uit de kring ook vragen stellen aan het kind dat in de voorleesstoel zit. Tot slot leest het kind nog een stukje voor uit het boek. Elke presentatie wordt afgesloten met een groot applaus. Vorig schooljaar lagen elke ochtend wel twee of drie boeken in de voorleesstoel. Ook begonnen de andere kinderen de boeken, die gepresenteerd waren in de groep, enthousiast te lezen.

Tegelijkertijd bemerkte ik in deze periode, dat de kinderen in groep 6, 7 en 8 bezig waren met de voorbereiding van het houden van een boekbespreking. Mijn eigen zoon, leerling van groep 7 op dat moment, zag ik worstelen met de voorbereiding van zijn boekbespreking. Het meest zag hij op tegen het moment, dat hij zijn boek moest presenteren voor de groep. Dit vond hij erg spannend. Hij was hierin niet de enige. Meerdere vriendjes van mijn zoon hoorde ik praten over die 'stomme' boekbespreking. Ik zag hierbij de worsteling van deze kinderen met hun boekbespreking. Ze zagen als een berg tegen de boekbespreking op.

Het enthousiasme van de kinderen in groep 3 over de voorleesstoel en de worsteling van de kinderen van de bovenbouw met hun boekbespreking, waren voor mij aanleiding, me hier eens in te gaan verdiepen. Hoe kan ik als leerkracht van groep 3 met de enthousiaste boekpresentaties in de voorleesstoel, welke veel weg hebben van een boekbespreking voor de bovenbouw, maar dan in een kleinere vorm, leesmotivatie en leesbeleving bevorderen en vasthouden bij deze kinderen, zodat zij, als zij een boekbespreking gaan houden in de bovenbouw, dit geen berg meer is, waartegen ze op hoeven te zien.

1.2. Doelstelling

Mijn onderzoeksvraag is:

Hoe creëer ik een doorgaande lijn binnen onze basisschool wat betreft boekpromotie in de groep?

Deze doorgaande lijn begint bij de voorleesstoel in groep 3 en gaat tot en met de boekbespreking in groep 6.

Mijn doel hierbij is dat kinderen in de bovenbouw het heel gewoon gaan vinden dat ze aan de groep iets vertellen over een boek en dit ook leuk gaan vinden om te doen. Graag wil ik het enthousiasme vanuit de voorleesstoel in groep 3 vasthouden in de volgende groepen tot de boekbespreking in de bovenbouw.

Deelvragen:

1. Wat is boekpromotie?
2. In welke mate beïnvloedt boekpromotie de leesmotivatie bij kinderen?
3. Welke vormen van boekpromotie kunnen worden toegepast in de groepen 3 t/m 6?
4. Welke invloed heeft voorlezen op boekpromotie in de groepen 3 t/m 6?
5. Welke invloed heeft de leesomgeving bij boekpromotie in deze groepen?
6. In welke mate spelen interactieve vaardigheden van de leerkracht een rol bij leesmotivatie en boekpromotie?

1.3. Huidige situatie en gewenste situatie

In de voorleesstoel van de twee groepen 4 liggen nu wekelijks een aantal boeken. Na de vakantie heb ik met de juffen van groep 4 gesproken over mijn onderzoek en gevraagd of zij de voorleesstoel op dezelfde wijze wilden inzetten, zoals dat in groep 3 ging. De juffen van de groepen 4 hebben samen afgesproken, dat er een vast moment per dag is, wanneer een boek met de groep wordt besproken. Elke ochtend, tijdens het eten en drinken, kan één boek besproken worden. Ook is besproken, dat de leerkracht zelf boeken voorleest in de voorleesstoel. Dit doen ze zo tot de herfstvakantie. Daarna bespreek ik met hen hoe het dan gaat met de voorleesstoel. Ik ben erg benieuwd of de voorleesstoel in deze periode nog vaak wordt ingezet. Is dit wel het geval dan zou dat voor mij de meest ideale en gewenste situatie zijn. Kinderen zien op deze manier meer boeken voor hun leeftijd voorbij komen en kunnen dan enthousiast blijven voor het lezen van boeken. De motivatie om ook een spannend boek in de voorleesstoel te mogen presenteren blijft zo bij de kinderen warm. Als het langer duurt voordat hun boek aan bod komt, neemt de belangstelling bij kinderen snel af. Voor mijn onderzoek wil ik graag een doorgaande lijn gaan opzetten voor boekpromotie. Hierbij kijk ik in eerste instantie naar de inzet van de voorleesstoel in de groepen 3 en 4 en hoe deze boekpromotie bijdraagt aan hun leesbeleving en leesmotivatie. Ik ben tevreden als er aan het eind van groep 4 nog voldoende enthousiasme is vanuit het merendeel van de kinderen van de groepen 4 voor de voorleesstoel. Dit wil ik ook graag bereiken. Ik hoop dat ik m.b.v. dit onderzoek, een doorgaande lijn voor boekpromotie kan gaan opzetten vanuit de voorleesstoel naar de groepen 5, 6 en 7 binnen onze school. Waarschijnlijk moeten

in groep 4 al kleine aanpassingen komen bij de inzet van de voorleesstoel en moet ik me hier al vast in oriënteren. Hierbij denk ik aan een situatie waarbij de voorleesstoel niet meer wordt gebruikt. Men kan bijvoorbeeld kiezen voor een leeskring of een andere werkvorm. De motivatie voor de boekpresentatie of boekbespreking in groep 7 zou voor de kinderen in deze groep dan veel meer, mijns inziens, vanzelf gaan, doordat ze er in de vorige groepen al mee hebben gewerkt. Leesmotivatie bij kinderen is de laatste tijd erg actueel. Er wordt veel over gezegd en geschreven. Men wil graag dat kinderen lezen met plezier en die mening ben ik ook toegedaan. De gewenste situatie voor de groepen 4 nu is, dat er veel momenten moeten worden gecreëerd om de voorleesstoel in te zetten, zodat het enthousiasme, maar vooral het leesplezier van deze kinderen behouden blijft.

1.4. Verwachtingen

Door dit onderzoek hoop ik te bereiken, dat alle kinderen van de groepen 3 tot en met 6 enthousiast, uitgedaagd en gemotiveerd blijven voor het presenteren van hun favoriete boeken in de groep. Verder hoop ik dat ik een doorgaande lijn kan gaan opzetten voor de groepen 3, 4, 5, en 6. Dit, door één leescoördinator aan te stellen die het lezen gaat coördineren in deze groepen. Deze leescoördinator gaat het lezen aansturen en begeleiden bij ons op school. De uitdaging voor de leerkracht is om kinderen die dreigen af te haken, weer bij het lezen en presenteren te betrekken en uit te dagen. Ik verwacht wel, dat ik hierbij veel enthousiaste collega's nodig zal hebben en dat er nog wat aanpassingen zullen komen, maar die zal ik dan te zijner tijd met mijn collega's bespreken. Verder hoop ik dat ik mijn collega's enthousiast heb gemaakt voor het belang van boekpromotie en boekpresentatie in de groep en van het belang van voorlezen en presenteren van boeken door de kinderen aan de groep.

Hoofdstuk 2 Theoretische onderbouwing

In dit hoofdstuk komen de volgende deelonderwerpen aan bod:

- Boekpromotie en het belang van voorlezen in de onderbouw
- Leesmotivatie en boekpromotie
- Een doorgaande lijn voor boekpromotie van groep 3 t/m 6
- De leesomgeving bij boekpromotie
- De rol van de leerkracht bij boekpromotie: interactieve vaardigheden van de leerkracht.

2.1 Boekpromotie en het belang van voorlezen in de onderbouw

Voorlezen aan jonge kinderen door een ouder of een leerkracht is een activiteit die van grote waarde is voor deze kinderen. Hier wordt de basis gelegd voor het lezen. Samen genieten van een verhaal en verhalen verzinnen bij platen in het boek. Via het verhaal uit het boek kun je samen leren kijken naar de wereld om je heen. Aidan Chambers, een Engelse kinderboekenschrijver, schrijft hierover: *‘Het luisteren naar boeken die voorgelezen worden, is de beste voorbereiding op wat we kunnen verwachten en waar we op moeten letten als we zelf gedrukte teksten gaan lezen.’* (Chambers, 2002, p.63) Hij zegt hiermee dat het voorlezen de kinderen een basis geeft en al vast voorbereidt op het zelf gaan lezen van teksten.

Het plezier dat jonge kinderen ondervinden bij het voorlezen, zorgt voor een woordenschatontwikkeling en taalontwikkeling die jonge kinderen zal uitdagen en aanmoedigen om zelf ook te willen lezen. Kinderen raken zo vertrouwd met boeken als ze voorgelezen worden en bouwen zo een voorsprong op bij het lezen.

‘Voorlezen vooral aan jonge kinderen in groep 1-3 is een uitstekende manier om leerlingen zich bewust van woorden te maken en om hun mondelinge woordenschat te vergroten, die als uitgangsbasis voor alle verdere woordenschatverwerving dient.’ (Vernooy, 2004, p.67) Kinderen krijgen zo een breed scala aan woorden te horen die ze in hun dagelijkse omgeving waarschijnlijk minder gauw te horen krijgen. Aidan Chambers (2002) zegt in zijn boek *‘Vertel eens’*, dat als we vragen over een boek stellen aan kinderen, de woordenschat van kinderen vergroot wordt. De betekenis

van deze woorden zal besproken worden en door deze verhalen vaker voor te lezen vindt uitbreiding van hun woordenschat plaats. Naarmate de woordenschat groeit bij deze kinderen kunnen de kinderen ook meerdere en moeilijkere teksten aan.

2.2 Leesmotivatie en boekpromotie

De populariteit van lezen en leesbevordering in de vrije tijd neemt af bij kinderen zegt de Stichting Lezen. Leesmotivatie neemt echter een belangrijke plaats in bij het lezen van boeken. (Houtveen, 2009) Het wordt veelal omschreven als het willen lezen van teksten, omdat kinderen dit als nuttig en leuk zien. In de levensfase van 6 t/m 12 jaar is de ontwikkeling van leesmotivatie en het kennismaken met jeugdliteratuur van groot belang. Naast de aandacht voor technisch en begrijpend lezen is de aandacht voor belevend lezen en educatie in jeugdliteratuur essentieel voor deze groep kinderen. Stichting Lezen adviseert jonge kinderen veel voor te lezen en te zorgen voor een rijke leesomgeving.

Kees Vernooij (2004) zegt in zijn boek over 'lezen en motivatie' dat het vooral belangrijk is dat kinderen elke dag lezen. Scholen moeten hier tijd voor inroosteren, zodat kinderen zelfstandig kunnen lezen. Vooral bij stillezen kunnen kinderen zelfgekozen teksten en boeken lezen. Uit onderzoek (Vernooij, 2004, p.78) is gebleken dat ongemotiveerde klassen of groepen leerlingen door het stillezen weer meer gaan lezen. Daarnaast is gebleken dat het lezen buiten schooltijd qua tijd bij deze kinderen is toegenomen. Kinderen vragen aan hun ouders boeken om deze thuis te lezen. Verder geeft hij aan dat kinderen, die thuis niet of nauwelijks lezen, tijd op school krijgen om regelmatig voor zichzelf te lezen.

Nederlandse kinderen hebben een erg negatieve instelling ten opzichte van het lezen, blijkt uit een onderzoek (Stoeldraijer, 2007 en Vernooij, 2009) waarnaar Vernooij verwijst in zijn boek 'Lezen stopt nooit'. In vergelijking met andere landen is het aantal kinderen dat thuis nooit leest zeer hoog. Volgens Stoeldraijer en Vernooij (2007) komt dit vooral door de aversie bij kinderen voor methoden van begrijpend lezen. Bij het begin van groep 4 heeft bijna 50% van de kinderen al een negatieve houding ten opzichte van het begrijpend lezen. Hieruit blijkt een belangrijk kenmerk

van demotivatatie bij kinderen, de aversie tegen begrijpend lezen. Een ander kenmerk is het feit dat kinderen teksten moeten lezen die ze niet aanspreken.

2.3 Een doorgaande lijn voor boekpromotie van groep 3 t/m 6

Zien lezen, doet lezen. Kinderen die nieuwe boeken laten zien aan klasgenootjes dagen andere kinderen uit. Door kinderen te laten vertellen over het boek, nodigt het andere kinderen uit dit boek ook te gaan lezen. Ze kunnen het boek voelen, aanraken en zien hoe het boek eruit ziet. Juist door deze korte boekpromotie van kinderen aan andere kinderen kan de interesse gewekt worden bij andere kinderen in de groep.

*Veilig leren lezen*¹ is een methode die lezen niet alleen als een technische vaardigheid ziet. De methode besteedt ook aandacht aan de inhoud van teksten. (Huizenga, 2000). Als doelstelling geeft hij aan dat de methode de belangstelling bij het kind wil opwekken voor het geschreven woord. Verder moeten kinderen leren om de inhoud van teksten te begrijpen en verwerken. Er is aandacht voor leesbevordering. In deze methode wordt de voorleesstoel geïntroduceerd. Voor groep 3 kan dit het begin zijn van de doorgaande lijn voor boekpresentatie in de groep door kinderen. Er wordt aandacht besteed aan het voordracht lezen en een feestelijke stoel wordt voor de klas gezet. Belangrijk is het dat het voor de kinderen een belevenis moet zijn om in de leesstoel te gaan zitten en iets aan de andere kinderen voor te lezen. De leerkracht vertelt wat de bedoeling is van de stoel en gaat zelf in de stoel zitten en leest een verhaal voor. Daarna gaat een kind in de stoel zitten en vertelt wat hij heeft uitgekozen en leest voor. Belangrijk is dat een kind niet te lang voorleest, want anderen willen ook. De leesstoel kan ook op een ander moment worden ingezet. Deze voorleesstoel is voor mij het begin van de doorgaande lijn voor boekpromotie.

---

¹ Veilig leren lezen is een methode voor technisch en aanvankelijk lezen in groep 3. De methode koppelt lezen aan luisteren, spreken en schrijven. In kern 7 van de methode wordt op dag 10 van deze kern bij de afronding van de les de voorleesstoel geïntroduceerd.

Door het maken van een leesdagboek (Chambers, 2002), kan een kind zijn leeservaringen opschrijven en meer van en over een boek onthouden. Het is voor het kind een leesgeschiedenis met niet alleen de titels van de boeken, maar ook de ervaringen die de kinderen opdoen bij het lezen van boeken. Dit heeft invloed op hun leesbeleving. Boeken blijven voor deze kinderen dan leven. Het zijn waardevolle leesdagboeken voor het kind zelf. Het is belangrijk dat kinderen dit leesdagboek blijven gebruiken ongeacht welke groep en welke school.

Er zijn vele andere vormen van boekpromotie die kunnen worden ingezet. Chambers geeft in zijn boek *'Leesomgeving'* aan dat kinderen bijna altijd die boeken kiezen waar ze andere kinderen over hebben horen praten. Hij geeft voorbeelden van boekpromotie die kunnen worden ingezet in de diverse groepen. Voorbeelden zijn: 'Ken je dit boek?', Prik-, plak- en graffitiborden, presentaties en tentoonstellingen, een leesclub. Andere vormen van boekpromotie zijn: een voorleeskring, boekenbed en een boekbespreking.

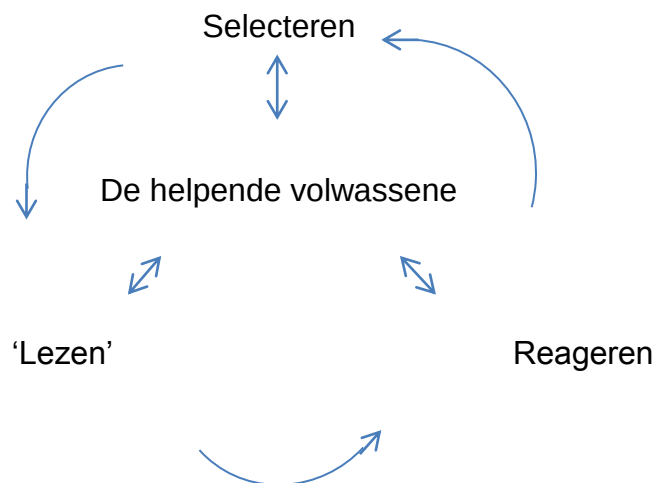
2.4 De leesomgeving bij boekpromotie

Aidan Chambers (2002) wijst op het belang van een stimulerende leesomgeving voor kinderen. Leerkrachten moeten met drie aspecten rekening houden:

1. Praat veel met kinderen over boeken
2. Zorg voor veel leesmomenten
3. Maak gebruik van veel en verschillende boeken in een aantrekkelijke presentatie

De invloed van de leerkracht op de leesomgeving is erg belangrijk. Maar natuurlijk is hier ook een rol weggelegd voor ouders en andere instanties die kinderen hierbij kunnen helpen en daar invloed op hebben. Hierbij denk ik aan de openbare bibliotheek, een boekenwinkel of de school- en klassenbibliotheek.

Chambers 'leescirkel' geeft de belangrijke rol van de 'helpende volwassene' aan.

Iedere keer als je leest, verricht je een serie handelingen. En telkens als je die handelingen verricht, heb je de helpende volwassene nodig. Kinderen gaan bij het zoeken naar een boek eerst 'selecteren'. Het belang van het aanbod aan boeken is hier erg belangrijk. Zijn er veel boeken, dan heeft het kind volop keus om een goed boek te vinden. De beschikbaarheid van een boek is dan goed. Dit geldt voor elke groep kinderen die een boek wil lezen. Ook moet het kind de mogelijkheid worden geboden om het boek te kunnen lezen. Het moet toegankelijk zijn. Het moet in het oog springen voor kinderen. De presentatie van de boeken moet uitnodigend en uitdagend zijn om juist die boeken te willen lezen, zowel in de klas als daarbuiten. Chambers geeft aan dat het belangrijk is dat steeds een ervaren lezer in de buurt is. Deze kan hulp bieden als het nodig is.

De volgende handeling van de leescirkel is 'lezen'. Er moet tijd zijn of gecreëerd worden om te lezen. Voorlezen is hierbij belangrijk, maar vooral de mogelijkheid die de kinderen krijgen om voor zichzelf te lezen. Kinderen moeten positieve leeservaringen op kunnen doen tijdens het lezen en dat lukt vooral als ze tijdens het lezen niet te veel en te vaak worden afgeleid. Hier is de hulp van de helpende volwassene bij nodig.

Vervolgens komt in de leescirkel de handeling 'reageren' aan bod. Het lezen van een boek maakt bij iedereen wel iets los. Kinderen willen graag wat aan anderen vertellen over een boek, vooral als ze het boek heel erg leuk vonden. Kinderen willen zo'n

ervaring graag nog een keer beleven bij een ander boek. Vervolgens zullen ze dan de leescirkel opnieuw gaan doorlopen. Ze gaan weer selecteren, lezen en reageren.

2.5 De rol van de leerkracht bij boekpromotie: interactieve vaardigheden van de leerkracht.

De rol van de leerkracht is vanaf groep 1 al belangrijk bij boekpromotie. Leest een juf of meester weinig voor, dan zullen de kinderen in die groep dit ook minder doen. Goed voorbeeld doet goed volgen is immers het spreekwoord. Leerkrachten die veel voorlezen en veel boeken aan kinderen aanbieden of presenteren, dagen kinderen uit. (Houtveen, 2009) Het enthousiasme van de leerkracht werkt aanstekelijk. Kinderen willen dit dan ook graag zelf doen en raken enthousiast. De leerkracht is dan de helpende volwassene en begeleidt. Kinderen moeten op ontdekkingstocht kunnen gaan bij lezen. De rol van de leerkracht is dan vooral om kinderen te stimuleren, veel boeken aan te bieden en de helpende hand te bieden, zodat kinderen hun interesse blijven behouden voor boeken en lezen. Juist in dit digitale tijdperk, waar computers het leven van kinderen beheersen, zou het kind de mogelijkheid moeten worden geboden, lekker in een boek weg te kunnen kruipen. De helpende hand en het enthousiasme van de leerkracht kan dit bij kinderen alleen maar bevorderen.

Chambers (2002) geeft in zijn boek '*Vertel eens Kinderen, lezen en praten*' enkele interactieve vaardigheden aan waarover een leerkracht zou moeten beschikken:

- Als kinderen vertellen over boeken, is het belangrijk dat de kinderen elkaar vertrouwen en dat ze weten dat ze alles mogen en kunnen vertellen over het boek. Doordat kinderen praten over boeken, gaan kinderen boeken beter begrijpen.
- Kinderen hebben een kritisch onderscheidingsvermogen. Het is de taak van de leerkracht om kinderen te leren hoe ze dit talent bewust en zorgvuldig kunnen gebruiken.
- Leerkrachten moeten op de hoogte zijn van welke vragen ze kunnen stellen bij het bespreken van boeken. Het moeten vooral vragen zijn die

kinderen uitnodigen om te vertellen wat ze bij het lezen ervaren hebben. Het gaat hier vooral om de samenspraak tussen kinderen.

- Leerkrachten moeten kinderen omringen met een aantrekkelijke en rijke leesomgeving en kinderen de tijd geven om boeken te lezen en te praten over de boeken. Ook moet de leerkracht vertrouwen hebben in de mogelijkheden die kinderen hebben.
- Leerkrachten moeten de kinderen het gevoel geven dat datgene wat ze vertellen belangrijk is. Kinderen moeten zich hierbij ook veilig voelen als ze vertellen hoe ze een boek hebben gelezen.
- *‘Een leerkracht moet lezers dus aanmoedigen juist bij het voor de hand liggende te beginnen: zeggen wat ze van een tekst denken te begrijpen teneinde te ontdekken wat ze nog niet wisten. En dat leidt weer tot inzichten die voor die tijd niet beschikbaar waren’.* (Chambers, 2002, p. 62)
- Een leerkracht vertelt pas aan het eind hoe hij het boek gelezen heeft. Iedereen heeft eerst de mogelijkheid gehad moeten hebben om te vertellen wat hij te vertellen heeft. Vaak willen de kinderen een boek dan nog een keer lezen.

In dit hoofdstuk is de theorie over de verschillende deelonderwerpen van boekpromotie beschreven. Met deze achtergrond informatie wordt het onderzoek in de praktijk uitgevoerd. In hoofdstuk 3 wordt de onderzoeksmethodologie besproken.

Hoofdstuk 3 Onderzoeksmethodologie

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de opbouw van mijn onderzoek, de gekozen onderzoeksvorm en de verantwoording voor mijn keuze voor de verschillende instrumenten beschreven. Beschreven wordt hoe data verzameld en vastgelegd worden. Verder wordt aangegeven hoe het onderzoek validiteit krijgt en hoe triangulatie wordt toegepast.

3.1 Doelstelling

Het doel is het volgende te weten te komen:

1. Zicht krijgen op de relatie tussen leesmotivatie en boekpromotie in groep 4,5 en 6.
2. Inzicht krijgen in wat leerkrachten belangrijk vinden bij boekpromotie in de groep t.a.v. de deelonderwerpen.
3. Beschrijven welke vormen van boekpromotie worden toegepast en zo inzicht krijgen in welke behoefte er is aan boekpromotie activiteiten om een doorgaande lijn te creëren.
4. Inzicht krijgen in hoe boekpromotie middels boekbespreking plaatsvindt in groep 6.

Dit met als uiteindelijke doel antwoorden op mijn onderzoeksvraag te krijgen: Hoe creëer ik een doorgaande lijn binnen onze school wat betreft boekpromotie in de groep? Deze doorgaande lijn begint bij de voorleesstoel in groep 3 en gaat tot en met de boekbespreking in groep 6.

3.2 Het onderzoek

Mijn onderzoek over boekpromotie in de groep is gebaseerd op het Survey-onderzoek. (Kallenberg, 2007, p.53) *‘Survey betekent eigenlijk ‘overzicht’. Men probeert bij deze methode snel een overzicht te krijgen over wat mensen ergens van vinden of wat ze ergens van weten. Survey-onderzoek werkt met uniforme vragenlijsten – met een beperkt aantal vragen – die aan een groot aantal personen wordt voorgelegd. Dat kan zowel mondeling als schriftelijk; voor de uitkomsten maakt dat weinig uit. Vaak zijn de uitkomsten van survey-onderzoek generaliseerbaar. Dit*

wil zeggen dat je ervan uit mag gaan dat wat geldt voor de onderzochte groep, ook voor vergelijkbare, niet onderzochte groepen zal gelden.'

3.3 Betrouwbaarheid, validiteit en triangulatie

Door gebruik te maken van drie gegevensbronnen, wordt triangulatie toegepast, zodat de validiteit van mijn onderzoek wordt verhoogd. Triangulatie betekent letterlijk: vanuit drie hoeken (2007). De gegevensbronnen die gebruikt worden zijn een vragenlijst, een enquête, een interview en een open observatie. De critical friends hebben meegedacht bij het opstellen van de enquête en de vragen voor het interview. Aan de hand van de resultaten van de gegevensbronnen wordt vanuit meerdere invalshoeken een goed en betrouwbaar beeld verkregen over hoe boekpromotie plaatsvindt binnen de groepen 4,5 en 6 op onze school. Dit onderzoek is een kwantitatief onderzoek. De enquête levert concreet meetbare gegevens op, waarbij het toeval zoveel mogelijk wordt ingeperkt. Het doel is om objectieve gegevens te verzamelen. Er wordt gezorgd voor validiteit en betrouwbaarheid door de enquête en vragenlijsten door een grote groep in te laten vullen en het interview bij meerdere personen af te nemen. De resultaten worden teruggekoppeld naar de desbetreffende groepen.

3.4 Data-verzamelingsinstrumenten

Voor het onderzoek is het van belang te weten hoe de leesmotivatie van de kinderen in de groepen 4, 5 en 6 is. Dit wordt onderzocht door een nulmeting te doen, m.b.v. een vragenlijst leesmotivatie. Dit geeft een beeld over de leesmotivatie in deze groepen. Verder is het van belang te weten te komen hoe de leerkrachten van de groepen 3, 4, 5 en 6 momenteel bezig zijn met boekpromotie binnen de groep, zodat deze activiteiten op elkaar kunnen worden afgestemd ten einde een doorgaande lijn binnen deze groepen te creëren. Hiervoor wordt een enquête afgenomen. Een enquête is een schriftelijk instrument, bedoeld om bij een brede groep personen nauwkeurige informatie te verzamelen over de meest uiteenlopende onderwerpen. (Kallenberg, 2007). De enquête wordt afgenomen om concreet meetbare gegevens te verzamelen om vervolgens hiermee zo goed mogelijk aan te kunnen sluiten bij wat al wordt gedaan in de groepen wat betreft boekpromotie en om hier dan op door te gaan. Door een interview af te nemen bij de drie bouw-leescoördinatoren wordt nauwkeurige informatie verkregen over wat tot nu toe allemaal is gebeurd omtrent

boekpromotie. Ook wordt informatie verkregen over hoe de drie bouw- lees coördinatoren aankijken tegen een doorgaande lijn over boekpromotie. In groep 6 wordt een boekbespreking geobserveerd van één kind om een indruk te krijgen hoe boekpromotie momenteel in deze groep plaatsvindt.

3.4.1 Vragenlijst

Doel

De Vragenlijst Leesmotivatie (Bijlage 1) is ontwikkeld door het Expertisecentrum Nederlands te Nijmegen en het Haags Centrum voor Onderwijsbegeleiding en is gebaseerd op toetsen/vragenlijsten van Aernouts (1990), Gambrell, Palmer, Codling, & Mazzoni (1995), en het PIRLS onderzoek (2001). De vragenlijst bestaat uit twee delen. Deel 1 van de vragenlijst (p.1 en 2) is geschikt voor groep 4 tot en met 8 en meet de leesmotivatie van de kinderen. Hoe hoger de leerlingen scoren op deze toets, hoe hoger hun leesmotivatie is. Gekozen is voor deze vragenlijst, omdat deze een goed beeld geeft van hoe het is gesteld met de leesmotivatie van de kinderen in de groepen 4, 5 en 6 bij ons op school. Onderzoek, zie paragraaf 2.2, heeft uitgewezen dat tijdens de basisschoolperiode de leesmotivatie van de kinderen daalt. Deel 2 van deze vragenlijst is geschikt voor kinderen van groep 6 t/m 8. De leerkracht krijgt door deze vragenlijst meer inzicht in de leesvoorkeuren van de kinderen en hun kennis van boeken en auteurs. Deze vragenlijst wordt niet afgenomen.

Respondenten

De respondenten bij deze vragenlijst zijn 16 kinderen van groep 4, 21 kinderen van groep 5 en 20 kinderen van groep 6.

Procedure

De afnames van de vragenlijsten vinden plaats in de groepen 4, 5 en 6. Deze vinden op verschillende momenten in dezelfde week plaats. De vragenlijsten worden uitgedeeld en naam en groep wordt vermeld. Daarna worden twee vragen samen met de kinderen ingevuld, zodat de kinderen weten hoe de vragenlijst moet worden ingevuld. Vervolgens kunnen de kinderen de vragenlijst individueel verder invullen. Als de vragenlijst is ingevuld door alle kinderen, worden ze allemaal ingeleverd. De

kinderen kunnen minimaal 13 punten halen en maximaal 50 punten. Bij een score boven de 35 punten kun je uit de vragenlijst opmaken dat de leesmotivatie goed is. De kinderen scoren dan gemiddeld 3 punten per vraag en dat wil zeggen dat ze lezen leuk vinden of vaak lezen. Doordat de kinderen de naam boven de vragenlijst vermelden wordt zichtbaar hoe de leesmotivatie is bij de jongens en de meisjes in de drie groepen.

Ethiek

Bij deze vragenlijst is gekozen voor een 4 punt schaal. Gekozen kan worden voor erg leuk – leuk – niet zo leuk – helemaal niet leuk of nooit – soms – vaak – heel vaak. De kinderen moeten de keus maken of ze het wel of niet leuk vinden. De resultaten van deze vragenlijst geven inzicht in de leesmotivatie van de groepen 4, 5 en 6. Mocht de leesmotivatie laag zijn, dan zou deze bevorderd kunnen worden door het inzetten van boekpromotie activiteiten in de groepen. Tevens kan gekeken worden welke groepen behoefte hebben aan andere boekpromotie activiteiten om de leesmotivatie te stimuleren. De resultaten worden teruggekoppeld naar de desbetreffende groepen met de leerkracht en de kinderen. Hierbij worden geen namen genoemd, maar wordt gesproken in termen van: een aantal, sommige kinderen. De privacy wordt hiermee gewaarborgd.

3.4.2 Enquête

Doel

Bij de leerkrachten van de groepen 3, 4, 5 en 6 wordt een enquête afgenomen. Het doel van de enquête is om inzicht te krijgen in wat de leerkrachten van groep 3, 4, 5 en 6 doen op het gebied van boekpromotie in de groep en van welke vormen van boekpromotie zij op de hoogte zijn.

Respondenten

De respondenten zijn 4 leerkrachten van groep 3, 3 leerkrachten van groep 4, 4 leerkrachten van groep 5 en 2 leerkrachten van groep 6. De leerkrachten van groep 6 werken beide fulltime evenals 1 leerkracht van groep 4. De andere leerkrachten werken part time.

Procedure

De enquête (Bijlage 2) wordt afgenomen tijdens een bouwvergadering, zodat na afloop de enquête formulieren direct kunnen worden ingenomen en een hoge respons kan worden verwacht van de leerkrachten van de groepen 3, 4, 5 en 6. De parttime leerkrachten die niet aanwezig zijn, worden persoonlijk benaderd en krijgen de enquête in hun postvak. Met hen wordt afgesproken deze voor een afgesproken datum te retourneren. De enquête bestaat uit 14 korte vragen verdeeld over vier onderwerpen: boekpromotie in de groep, voorlezen, de leesomgeving en boekpromotie in de toekomst. De enquête geeft een goed beeld over boekpromotie in de groepen 3, 4, 5 en 6 nu en geeft aan welke vormen van boekpromotie al bekend zijn.

Ethiek

De respondenten worden tijdens de bouwvergadering geïnformeerd over het doel van de enquête en over de resultaten daarvan. De resultaten worden gebruikt om inzicht te krijgen in bovengenoemde onderwerpen. De antwoorden per vraag worden in een overzicht geplaatst en hierdoor geanonimiseerd. Zij worden uitsluitend gebruikt voor het doel van de enquête. De resultaten worden teruggekoppeld naar de respondenten tijdens de volgende bouwvergadering.

3.4.3 Interview

Doel

Het doel van de interviews is om nauwkeurige informatie te krijgen over wat tot nu toe allemaal is gebeurd op het gebied van boekpromotie in de groepen 4, 5 en 6. Verder om zicht te krijgen op hoe de bouw – leescoördinatoren aankijken tegen het opzetten van een doorgaande lijn over boekpromotie in de groepen 4, 5 en 6 en welke ideeën zij daarover hebben. Om grip op de uitkomsten te krijgen, verlopen de gestructureerde individuele interviews volgens een bepaald protocol. (Kallenberg, 2007) Het gesprek wordt gevoerd aan de hand van een van tevoren opgestelde vragenlijst, die uit 6 vragen bestaat. (Bijlage 3)

Respondenten

De respondenten zijn de drie bouwcoördinatoren van de onder-, midden- en bovenbouw. Zij zijn tevens leescoördinator per bouw.

Procedure

De drie bouw-leescoördinatoren krijgen een week voor het interview de vragenlijst. Zo kunnen zij vast nadenken over de vragen die oplossings- en toekomstgericht zijn. Van te voren wordt goedkeuring gevraagd voor opname van de interviews. De interviews worden individueel afgenomen in dezelfde week op 3 verschillende dagen. De interviews worden individueel afgenomen om zoveel mogelijk informatie te verzamelen.

Ethiek

De interviews worden alleen opgenomen na goedkeuring van de drie respondenten. De geluidopnames van de interviews worden gebruikt voor een complete verslaglegging. De uitwerking van de interviews worden teruggekoppeld naar de drie bouw-leescoördinatoren door ze met hen te bespreken. De opnames worden geanonimiseerd en zullen alleen door mij gebruikt worden. Onderzoeksgegevens worden uitsluitend gebruikt voor het doel.

3.4.4 Observatie in groep 6

Doel

Observeren is een veelgebruikte methode bij onderzoek. Het is waarnemen met de bedoeling conclusies te trekken. (Kallenberg, 2007). Het doel van deze observatie is inzicht te krijgen in hoe boekpromotie middels boekbespreking plaatsvindt in groep 6.

Respondenten

De respondenten van de observatie zijn groep 6. In deze groep zitten 20 kinderen en 1 leerkracht. 1 kind houdt de boekbespreking.

Procedure

In groep 6 wordt een boekbespreking van één kind geobserveerd, omdat de boekbespreking in groep 6 bij ons op school een verplicht onderdeel is. Tijdens de

ongestructureerde observatie wordt waargenomen hoe de boekbespreking plaatsvindt en wat aan de orde komt bij de boekbespreking. Voorafgaand aan de boekbespreking informeert de leerkracht mij over wat er aan de boekbespreking vooraf gaat en hoe deze wordt voorbereid. Hierna volgt de boekbespreking. Na de observatie wordt de opname met het kind op een nader te bepalen moment teruggekeken.

Ethiek

De observatie van de boekbespreking wordt op video opgenomen. Voor de opname van de boekbespreking wordt goedkeuring gevraagd aan het kind en de leerkracht. In de schoolgids staat vermeld dat mochten er ouders zijn die bezwaren hebben tegen opnames van hun kinderen, dit kenbaar kunnen maken aan de directie. Dit om hun privacy te waarborgen. Geen enkele ouder van groep 6 heeft dit te kennen gegeven. De opname is voor eigen gebruik en deze zal niet openbaar gemaakt worden.

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd en geanalyseerd.

Hoofdstuk 4 Data-analyse en resultaten

Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de onderzoeksinstrumenten gepresenteerd en geanalyseerd. Deze zullen een antwoord geven op mijn onderzoeksvraag. Verder worden antwoorden gegeven op de deelvragen n.a.v. de analyses van de onderzoeksinstrumenten:

4.1 Resultaten van de vragenlijst leesmotivatie

In deze paragraaf worden de resultaten van de vragenlijst leesmotivatie, afgenomen bij de groepen 4, 5 en 6, gepresenteerd. De vragenlijst is in groep 4 afgenomen op 18 januari 2011 en in de groepen 5 en 6 op 21 januari 2011.

4.1.1 Resultaten van de vragenlijst leesmotivatie

De vragenlijst leesmotivatie bestaat uit 14 vragen. Elk kind kan 13 tot 50 punten scoren voor de vragenlijst. Voor de eerste 11 vragen kunnen 1 tot 4 punten gescoord worden. Voor vraag 12 en 13 kan elk kind 1 of 2 punten scoren en voor vraag 14 kan elk kind 0 tot 2 punten scoren als het 'lezen met de hele klas' of 'zelf stil lezen in een boek' opschrijft. Als het totaal aantal punten vervolgens bij elkaar opgeteld wordt, ontstaat de volgende normering bij de volgende puntenaantallen van de vragenlijst leesmotivatie. Ik vind lezen:

- 13 punten : helemaal niet leuk
- 14 – 26 punten : niet zo leuk
- 27 – 37 punten : leuk
- 38 – 50 punten : erg leuk

Groep	Aantal leerlingen	Gemiddeld aantal punten	Laagst aantal punten v. kind	Hoogst aantal punten v. kind	Gemiddeld aantal punten meisjes	Gemiddeld aantal punten jongens
Groep 4	16 ln. j:7 / m:9	39,3	31	47	40,5	37,7
Groep 5	21 ln. j:10 / m:11	36	25	48	39,4	32,4
Groep 6	20 ln. j:12 / m:8	36,2	25	44	39,3	34,2

4.2 Resultaten en samenvatting van de enquête

In deze paragraaf worden de resultaten en de samenvatting van de enquête, afgenomen bij de leerkrachten van groep 3 t/m 6, gepresenteerd. In de week van 24 januari is bij de collega's van groep 3, 4, 5 en 6, die voor in de week werken, de enquête mondeling toegelicht en hebben ze de enquête persoonlijk van mij gekregen. In de locatievergadering van 27 januari jl. is aan de andere collega's van deze groepen de enquête gegeven en gevraagd of ze deze voor 2 februari in mijn postvak wilden leggen. Alle 13 gevraagde collega's hebben de enquête ingevuld.

4.2.1 Resultaten van de enquête: Boekpromotie in de groepen 3, 4, 5 en 6

In bijlage 4 zijn de kwalitatieve gegevens van de enquête boekpromotie in de groepen 3 t/m 6 verwerkt in een geordend schoendoosmodel.(Harinck, 2007).

4.2.2 Samenvatting van de resultaten van de enquête

De kwalitatieve gegevens uit de enquête worden samengevat in 4 categorieën. De volgende categorieën komen aan bod:

1. Boekpromotie in de groep
2. Voorlezen in de groep
3. De leesomgeving
4. Boekpromotie in de groep (in de toekomst)

Boekpromotie in de groep

Wanneer gekeken wordt naar de hoeveel tijd die per week wordt besteed aan boekpromotie, dan zijn de reacties daarop wisselend. De één besteedt 2,5 uur per week aan boekpromotie en de ander vrijwel niets. Zes leerkrachten geven aan dat ze meer tijd willen besteden aan boekpromotie, maar zij moeten daar wel tijd voor vrij kunnen maken i.v.m. het programma. De vormen van boekpromotie die momenteel worden toegepast in de groep variëren van voorlezen, gesprekjes over boeken, duo lezen, logboek schrijven, fantasie lezen tot de verplichte boekbespreking in groep 6. Andere vormen van boekpromotie die bij de leerkrachten bekend zijn, zijn boekpromotie n.a.v. een thema of het lievelingsboek, boekenrups, mandjes lezen, digitale prentenboeken en een leeslogboek maken van de biebboeken.

Voorlezen in de groep

Alle 13 leerkrachten lezen regelmatig voor tijdens het eten en drinken. Naast deze momenten wordt in de groepen wisselend voorgelezen op andere momenten. De boeken die worden voorgelezen worden veelal uitgekozen door de leerkracht, af en toe mogen ook de kinderen het boek kiezen. De boeken die de kinderen meenemen van het biebbezoek, worden vooral gebruikt om individueel in te lezen. Als ze uit zijn bestaat de mogelijkheid om in de klas onderling te ruilen. Eén groep 5 maakt een logboek van de leesboeken en enkele kinderen uit groep 6 gebruiken het boek voor de boekbespreking. De biebboeken van groep 5 en 6 worden af en toe gebruikt voor boekpromotie in de groep. De kinderen mogen dan wat vertellen over het gekozen boek. De hoeveelheid tijd die de kinderen in de week krijgen om vrij te lezen in een leesboek varieert per groep. De groepen 4 en 5 lezen elke ochtend 5 tot 10 minuten. Verder op momenten als kinderen klaar zijn met hun werk of aan het eind van de ochtend of middag. De leerkracht van groep 6 geeft aan dat dit best meer zou mogen

zijn, maar dat de tijd ontbreekt. Het aantal boeken dat besproken wordt met de kinderen in één schooljaar is in de meeste groepen ongeveer 20 tot 25. Eén groep 4 bespreekt 2 tot 3 boeken in één schooljaar.

De leesomgeving

De leesomgeving in 7 groepen bestaat uit een boekenkast, een plank met boeken of een boekenrek waarop boeken staan. In 2 groepen 3 is een kleine leeshoekje ingericht m.b.v. poefjes of een bank, maar in de meeste groepen is niet 'echt' een leeshoek te vinden. Twee leerkrachten van groep 5 geven aan dat ze eigen boeken in de klas hebben staan. De leesomgeving in de rest van de school is minimaal volgens de leerkrachten. Een grote kast met AVI leesboeken staat in de centrale hal. Bij de groepen 1 en 2 zijn wel enkele hoekjes gecreëerd en staan prentenboeken uitgestald op de tafel of op een kast. De leesomgeving wordt omschreven als 'niet uitdagend genoeg'.

Boekpromotie in de groep in de toekomst

Onder de leerkrachten is een grote belangstelling voor meerdere vormen van boekpromotie die je in de groep zou kunnen gebruiken. De boekpromotie activiteiten mogen dan niet te veel tijd in beslag nemen, graag korte activiteiten en geen uitgebreide sessies. Ook wil men 'mandjes lezen' wel uitproberen in groep 6. Een doorgaande lijn van boekpromotie vanaf de voorleesstoel in groep 3 tot de 'verplichte boekbespreking' in groep 6, vinden alle 13 leerkrachten een prima idee. De leerkrachten zijn daar zeer enthousiast over. Het leesplezier, de leesmotivatie en de leesbeleving zal hierdoor toenemen bij de kinderen, zijn 8 leerkrachten van mening. Het presenteren van boeken door de kinderen voor de groep zal hierdoor makkelijker worden voor kinderen, omdat ze het in de vorige groepen ook al hebben gedaan. Boekpromotie wordt door alle 13 leerkrachten heel belangrijk gevonden. Door boeken te promoten in de klas ervaren de kinderen dat er veel leuke boeken zijn en worden ze aangespoord om te gaan lezen. Alle leerkrachten zijn van mening dat een breder aanbod per groep van nieuwe boeken, bijv. informatieve boeken en materialen, nodig is. Een lijst met boeken die de kinderen aanspreken en een lijst

met ideeën hoe je boekpromotie in je groep kunt toepassen zou voor de leerkrachten wenselijk zijn.

4.3 Resultaten en samenvatting van de interviews

In deze paragraaf worden de resultaten en de samenvatting van de interviews, afgenomen bij de drie bouw-leescoördinatoren van de onder-, midden- en bovenbouw, gepresenteerd. De interviews zijn afgenomen op 2, 4 en 8 februari 2011.

4.3.1 Resultaten van de interviews

In bijlage 5 zijn de kwalitatieve gegevens van de interviews verwerkt in een geordend schoendoosmodel.(Harinck, 2007).

4.3.2 Samenvatting van de resultaten van de interviews

De kwalitatieve gegevens uit de interviews zijn op 6 aspecten samengevat. Dit zijn achtereenvolgens:

- Boekpromotie in de huidige situatie
- Boekpromotie in de gewenste situatie
- Aandacht voor Kinderboekenweek of Nationaal voorleesontbijt
- Biebbezoeken
- Boekbespreking in de groepen 4 en 5
- Doorgaande lijn voor boekpromotie op onze school

Boekpromotie in de huidige situatie

Vanaf september 2008 wordt op onze school steeds meer aandacht geschonken aan het lezen en het promoten van boeken. Vooral door de biebbezoeken komen meer boeken de klas in en heeft boekpromotie een enorme 'boost' gekregen. Boeken worden sneller gepakt en boeken worden voor meerdere dingen gebruikt. De verschillende vormen van boekpromotie die worden toegepast vinden de leescoördinatoren vrij summier en nog in een experimentele fase, als je bijv. kijkt naar het maken van een leeslogboek. De biebbezoeken hebben de overgang van het

presenteren van boeken in de groep voor de kinderen van groep 6 makkelijker gemaakt. Kinderen gebruiken vaker een boek van het biebbezoek voor de boekbespreking. In groep 5 is de boekbespreking nog vrijblijvend, wel wordt daarmee al een start gemaakt. De komst van de digitale schoolborden heeft de digitale prentenboeken in de klas gebracht. De kinderen zijn hier heel enthousiast over en een nieuwe wereld aan boeken gaat voor hen open. Boekpromotie in de groepen vindt in de diverse groepen op verscheidene manieren plaats. Om boekpromotie binnen de groep te bevorderen zou enig budget wenselijk zijn geven de leescoördinatoren alle drie aan. Dit zou ook andere wensen en activiteiten van boekpromotie kunnen bewerkstelligen.

Boekpromotie in de gewenste situatie

De 3 leescoördinatoren geven aan dat de meest ideale situatie voor boekpromotie is dat dagelijks 10 tot 15 minuten aan boekpromotie wordt besteed. Dit kan op allerlei verschillende manieren en bij allerlei verschillende vakken. De aanwezigheid van een aantrekkelijke boekenhoek in de groepen zou voor de kinderen een rijke leesomgeving creëren, bijv. een boeken top 10 of andere creatieve ideeën. Belangrijk hierbij is dat de kinderen zelf meedenken over hoe ze deze hoek gaan inrichten. Ook voor de hal zou dit een rijke aanvulling zijn. Veel in de kring werken met boeken vinden de leescoördinatoren ook belangrijk. Dit geeft de kinderen volgens de leescoördinator van de bovenbouw een veilig gevoel en ze kunnen van alles vertellen over de meegebrachte of uitgekozen boeken. Ook zouden de ouders ingezet kunnen worden bij boekpromotie.

Aandacht voor Kinderboekenweek of Nationaal voorleesontbijt

De 3 leescoördinatoren geven aan dat aan beide activiteiten evenveel aandacht besteed mag worden bij ons op school. Leerkrachten krijgen van te voren allerlei ideeën en suggesties aangereikt. De aandacht die nu besteed wordt aan deze activiteiten binnen de groepen, staat of valt met de leerkracht, geven zij alle 3 aan. Allerlei activiteiten vinden plaats in de meeste groepen. Het beste zou zijn dit in thema vorm te doen en de verschillende groepen samen activiteiten te laten doen.

Het zal echter steeds weer onder de aandacht moeten worden gebracht bij de leerkrachten. Het is heel belangrijk voor boekpromotie in de groep dat aan deze evenementen aandacht wordt geschonken. Uiteindelijk werkt het stimuleren van boekpromotie in allerlei andere dingen door op school. Misschien zouden we nog meer gebruik kunnen maken van andere faciliteiten die de plaatselijke bieb ons aanbiedt geeft de bovenbouw coördinator aan.

Biebbezoeken

Door de leescoördinatoren zijn bij de start van de biebbezoeken allerlei suggesties en ideeën aangegeven die je met de biebboeken zou kunnen doen. Het boek moet hierbij centraal staan. Samen met je groep boeken gaan uitkiezen in de bibliotheek. Misschien zou er nog meer verdieping kunnen zijn bij het gebruiken van die boeken. De biebboeken worden nu op verschillende wijzen per groep ingezet. Wederom staat of valt het met de leerkracht van de groep en hoeveel aandacht deze aan boekpromotie geeft. Het zou mooi zijn als het schoolbreed zou gebeuren. Dan is het voor kinderen makkelijker en al heel gewoon. Als leerkracht moet je zelf ook het plezier in lezen uitstralen, want dit werkt door bij de kinderen. Ze worden enthousiast en uitgedaagd. Uiteindelijk zal het de leeshouding van de kinderen ten goede komen en bevorderen.

Boekbespreking in de groepen 4 en 5

De leescoördinatoren geven aan dat een boekbespreking voor de groepen 4 en 5 gepromoot zou moeten worden door de leerkrachten. Geef het een andere naam en doe het op vrijwillige basis en dan vooral in een veilige omgeving. Spelenderwijs wat meer eisen stellen, zodat uiteindelijk een natuurlijke overgang ontstaat tussen de verschillende groepen. Belangrijk is dat ze kennis maken met een boekbespreking en dat een doorgaande lijn gecreëerd wordt in vormen van boekpromotie. Anders verwatert het. In sommige groepen gebeurt het al. Dit komt doordat de leerkracht het een kleine moeite vindt en voldoende tijd heeft in de planning. De kinderen zijn enthousiast en zien geen drempel. Ze gaan gerichter en enthousiaster zoeken in de bieb naar een boek.

Doorgaande lijn voor boekpromotie op onze school

De leescoördinatoren vinden een doorgaande lijn voor boekpromotie erg belangrijk. Het is een houvast voor iedereen en dat wordt als prettig ervaren. Er zijn allerlei grootse plannen, maar enig budget is nodig zodat deze plannen gerealiseerd kunnen worden. Door een doorgaande lijn in te zetten leren kinderen zich te presenteren voor de groep. Hoe jonger je hier mee begint, hoe minder moeilijk ze het vinden in hogere groepen. Kinderen voelen zich veiliger. De rol van de leerkracht is hierbij van wezenlijk belang.

4.4 Observatie en samenvatting van de observatie

In deze paragraaf wordt de open en ongestructureerde observatie van een boekbespreking van een kind uit groep 6 en de analyse van deze boekbespreking gepresenteerd. De observatie van de boekbespreking heeft plaatsgevonden op 15 februari jl.

4.4.1 Observatie van de boekbespreking

Hoe kinderen zich voorbereiden op een boekbespreking en de uitgeschreven observatie van de boekbespreking zijn opgenomen in bijlage 6. Kijkpunten bij de observatie zijn o.a. de opzet, de invulling, de boekpromotie, de uitvoering, de waardering en wat na de boekbespreking met het boek gebeurt.

4.4.2 Samenvatting van de boekbespreking

De boekbespreking wordt uitgevoerd volgens de hulpbrief (zie bijlage 6). De richtvragen worden in verhaalvorm beantwoord. Een deel van het verhaal wordt verteld. Om de kinderen uit te dagen het boek te gaan lezen, wordt het einde van het verhaal niet verteld. De presentatie op het digitale schoolbord wekt de belangstelling bij de kinderen. De kinderen stellen na de presentatie gerichte vragen over het gepresenteerde boek. Ze komen wat meer over het boek te weten dan alleen de titel en de naam van de schrijver. Het valt op dat na de boekbespreking het gepresenteerde boek in een tas wordt gedaan, samen met de andere leesboeken van de schrijver. Kinderen uit de groep kregen geen kans het gepresenteerde boek te bekijken of even te voelen. Hier werd geen aandacht meer aan geschonken.

4.5 Data analyse

Leesmotivatie

Om de resultaten van de vragenlijst leesmotivatie te analyseren worden de verwerkte kwalitatieve gegevens ter illustratie van de kwantitatieve gegevens gebruikt. (Harinck, 2007) In groep 4 levert de vragenlijst een gemiddelde van ruim 39 punten op per kind. Ze vinden lezen 'erg leuk'. Bij de groepen 5 en 6 ligt dit gemiddelde iets lager. Hier wordt gemiddeld 36 punten per kind gescoord. Zij vinden lezen 'leuk'. Ze zitten qua score dicht bij 'erg leuk'. In alle drie de groepen wordt lezen leuk gevonden. Opvallend is wel dat er een groot verschil zit tussen het laagst aantal punten bij een kind en het hoogst aantal punten bij een kind. Hieruit blijkt dat 4 jongens uit groep 5 en 2 jongens uit groep 6 lezen 'niet echt leuk' vinden. Verder blijkt uit de tabel dat de jongens minder punten scoren dan de meisjes bij deze vragenlijst. Met name de jongens in groep 5 scoren gemiddeld 7 punten lager dan de meisjes uit deze groep.

In de groepen 5 en 6 is de leesmotivatie goed. Kinderen vinden lezen 'leuk'. Enerzijds geeft dit aan dat bij de kinderen voldoende leesmotivatie aanwezig is, anderzijds scoren 4 jongens in groep 5 en 2 jongens in groep 6 bij lezen 'niet zo leuk'. In deze groepen vindt alleen boekpromotie plaats middels boekbespreking. In groep 5 is dit niet verplicht, maar in groep 6 wel. In de klas wordt aan het gepresenteerde boek verder geen aandacht meer geschonken. Het gaat in de tas weer mee naar huis. Er is geen tijd voor boekbeleving en leesbeleving.

Leesomgeving

De leerkrachten van groep 5 en 6 geven aan dat ze graag informatieve boeken in de groep willen en andere vormen van boekpromotie willen gaan toepassen, bijv. mandjes lezen². Enerzijds wordt hen door de biebbezoeken de mogelijkheid geboden met hun lerarenpas informatieve boeken te lenen voor de groep, maar anderzijds maken ze van deze mogelijkheid geen gebruik. Informatieve boeken komen zo niet de klas in. Volgens de leerkracht van groep 5 zijn informatieve boeken juist die boeken waar met name de jongens van groep 5 erg veel behoefte aan hebben.

---

² Mandjes lezen: Mandjes met boeken rouleren elke dag langs de verschillende groepjes in een klas. De kinderen lezen elke dag iets anders. Het is bijvoorbeeld mogelijk een mand met strips, tijdschriften, zelfgemaakte klassenboeken, drie manden met verhalende boeken, prentenboeken en boeken met versjes of gedichten samen te stellen. Het mandjeslezen kan ook zo georganiseerd worden dat een paar groepjes in hun eigen stilleesboek lezen en de andere groepjes uit de mandjes. (Expertisecentrum Nijmegen)

De biebbezoeken en aandacht voor de Nationale Voorleesdagen en Kinderboekenweek worden door de leerkrachten als goed en belangrijk ervaren. De leescoördinatoren geven tips en tops aan de leerkrachten van alle groepen. Aan de ene kant kunnen de leerkrachten deze tips en tops aangrijpen om in hun groep boekpromotie activiteiten te doen, maar aan de andere kant moeten ze wel de moeite nemen zich in deze activiteiten te verdiepen en tijd ervoor vrij maken in het rooster. Weer speelt hierbij de inzet van de leerkracht een belangrijke rol. De leescoördinator van de onderbouw geeft aan dat door het geven van tips en tops het onderwerp weer even actueel wordt bij de leerkrachten. Het 'verwatert' en gebeurt niet als niet vooraf tips en tops worden gegeven.

De rol van de leerkracht

De rol van de leerkracht is bij boekpromotie van wezenlijk belang. De leerkracht maakt de planning voor de week. Enerzijds kan de leerkracht tijd inroosteren voor boekpromotie activiteiten, anderzijds maakt de leerkracht geen gebruik van deze mogelijkheid door geen tijd voor boekpromotie vrij te maken.

Voorlezen

Veel voorlezen en een rijke leesomgeving zijn goed voor de leesmotivatie bij kinderen. Enerzijds wordt in elke groep voldoende voorgelezen, anderzijds neemt de motivatie af na groep 5. Biebboeken kunnen de leesomgeving in de groep verrijken en de leerkracht kan zorgen voor een plek in de groep waar deze boeken gepresenteerd worden. De leerkracht zal daartoe het initiatief moeten nemen. Doordat leerkrachten niet op de hoogte zijn van verschillende vormen van boekpromotie zie je dat boeken alleen maar via boekbespreking worden gepromoot. Deze boekbespreking is verplicht en de leerkrachten roosteren alleen tijd in voor deze boekbespreking. Het heeft als het niet verplicht is geen prioriteit. Doordat leerkrachten niet op de hoogte zijn van verschillende vormen van boekpromotie wordt in de groep minder aandacht besteed aan leesbeleving.

In het volgende hoofdstuk zullen naar aanleiding van de weergegeven resultaten conclusies worden getrokken en aanbevelingen worden gedaan.

Hoofdstuk 5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden conclusies getrokken door antwoord te geven op de deelvragen en onderzoeksvraag. Verder worden aanbevelingen gedaan t.a.v. boekpromotie.

5.1 Deelvragen

5.1.1 Wat is boekpromotie?

Boekpromotie is het bevorderen van het gebruik van boeken of teksten door kinderen. Er zijn diverse vormen van boekpromotie die kunnen worden ingezet bij verschillende situaties in en buiten de groep. Ook wordt in de theorie gesproken over boekpromotie. *‘Door kinderen aan te moedigen goed over hun leeservaringen te praten, help je hen zicht te krijgen op wat zij met hun leven willen en kunnen’.* (Chambers, 2002, p.14)

5.1.2 In welke mate beïnvloedt boekpromotie de leesmotivatie bij kinderen?

Boekpromotie heeft een grote invloed op de leesmotivatie bij kinderen. Door boeken te promoten worden kinderen gemotiveerd en gestimuleerd tot lezen en wordt de basis gelegd voor leesplezier en leesbeleving. In hoofdstuk 2 staat beschreven dat het belangrijk is dat kinderen voldoende leesmotivatie hebben. *‘Wie graag leest en ervan uit gaat dat lezen leuk is, zal zich wel vermaken. Maar als lezen verplicht is en je er niets van verwacht, zul je het al snel vervelend vinden.’* (Chambers, 2002, p. 18). De resultaten van de vragenlijst leesmotivatie geven aan dat kinderen op onze school gemotiveerd zijn om te lezen. Biebbezoeken dragen daaraan bij en hebben een grote invloed op de leesmotivatie en boekpromotie. Boekpromotie is een toegevoegde waarde bij de kinderen en zorgt voor leesmotivatie.

5.1.3 Welke vormen van boekpromotie kunnen worden toegepast in de groepen 3 t/m 6?

Er zijn vele vormen van boekpromotie voor de groepen 3 t/m 6 die kunnen worden ingezet. Een aantal vormen zijn in de theorie besproken. Een mooi en eenvoudig toe te passen voorbeeld hierbij is: *‘Ken je dit boek?: Op een vaste tijd van de dag of week vertellen kinderen elkaar over de boeken die ze gelezen hebben en die ze zo goed vinden dat ook hun klasgenootjes ze moeten lezen.’* (Chambers, 2002, p. 80)

Gebleken is dat op onze school alleen de boekbespreking en het praten over je favoriete boek worden gebruikt. Dit zijn te weinig vormen uit het grote scala aan mogelijkheden die er zijn. Het blijkt dat leerkrachten van onze school behoefte hebben aan nieuwe ideeën voor boekpromotie in de klas. De theorie geeft aan dat kinderen bijna altijd die boeken kiezen waar ze andere kinderen of de meester of juf over hebben horen praten. (Chambers, 2002 en Walta, 2009) Het is van belang bij boekpromotie, dat de leerkracht goed kijkt en luistert naar de kinderen in de groep. Verder geeft de theorie aan dat het belangrijk is dat leerkrachten kijken naar welke vormen de kinderen aanspreken, motiveren tot lezen, de kinderen uitdagen en zorgen voor leesplezier. (Chambers, 2002)

5.1.4 Welke invloed heeft voorlezen op boekpromotie in de groepen 3 t/m 6?

Voorlezen aan kinderen is van grote invloed op boekpromotie in alle groepen van het basisonderwijs. In de literatuur staat dat voorlezen vooral de woordenschat- en taalontwikkeling bij kinderen vergroot. Het plezier dat kinderen ondervinden bij voorlezen zal ze uitdagen en aanmoedigen om zelf ook te willen lezen en over boeken te willen vertellen. Chambers geeft aan waarom voorlezen noodzaak is. *‘Zonder voorlezen kunnen kinderen niet uitgroeien tot echte lezers. Het leesproces is zo ingewikkeld en omvat zoveel meer dan het technisch lezen dat **voorlezen in alle jaren van onderwijs noodzakelijk blijft**’.* (Chambers, 2002, p. 62). Uit onderzoek op onze school blijkt dat leerkrachten regelmatig voorlezen aan kinderen. Ook blijkt dat hogere groepen een rol kunnen spelen bij het voorlezen door samen met onderbouwgroepen activiteiten te ontplooiën voor boekpromotie. Hieruit kan opgemaakt worden, dat voorlezen ook groepsoverstijgend kan plaatsvinden door deze ideeën met elkaar te bespreken. Voorlezen in de onderbouw is van groot belang en heeft een grote invloed op boekpromotie in de groepen 3 t/m 6. Hier wordt de basis gelegd voor leesplezier en leesbeleving.

5.1.5 Welke invloed heeft de leesomgeving bij boekpromotie in deze groepen?

‘Maak het gezellig door een rijke leesomgeving te creëren. Richt een sfeervolle leeshoek in en laat vooral de kinderen zelf meedenken over hoe ze deze hoek willen inrichten: posters zelf maken, slogans en reclame maken van schrijvers, elke maand een schrijver centraal stellen, zelf een boek maken met de hele klas, of van welke

schrijver zou je iets meer willen lezen: er zijn duizenden sites over lezen met hele leuke en zinvolle opdrachten'. (uitspraak bouw-leescoördinator groep 6)

Uit bovengenoemde uitspraak blijkt dat de leesomgeving zelf 'rijk' gecreëerd kan worden volgens deze leerkracht. Een stimulerende leesomgeving is van groot belang en de invloed van de leerkracht op de leesomgeving is erg belangrijk bij boekpromotie. *'De basis voor de leesomgeving is uiteraard de aanwezigheid van een groot aantal leeftijds adequate boeken in de school waaruit de leerlingen kunnen kiezen. Tevens is het van belang dat in de school en de groep boeken en tijdschriften zichtbaar en aantrekkelijk gepresenteerd worden, zodat de aandacht van de leerlingen erdoor getrokken wordt*'. (Houtveen, 2009, p. 23). Uit onderzoek op onze school blijkt dat de leesomgeving in en buiten de groep 'arm' is. Dit draagt niet bij tot boekpromotie in de groep. De bieb is de enige uitnodigende leesomgeving waar de kinderen af en toe komen. De literatuur vertelt ons waarom deze leesomgeving zo belangrijk is. *'Een goede presentatie van boeken prikkelt de nieuwsgierigheid.'* *'Een tentoonstelling van boeken is eigenlijk een leesadvies op afstand'*. *'Boeken spreken voor zich. Presentaties vragen relatief weinig tijd en inspanning, zeker in vergelijking met het effect dat zij hebben'*. (Chambers, 2002, p.25) Op onze school valt nog veel winst te behalen bij het creëren van een aansprekende leesomgeving voor kinderen.

5.1.6. In welke mate spelen interactieve vaardigheden van de leerkracht een rol bij leesmotivatie en boekpromotie?

'Het is van groot belang dat leerlingen alleen boeken lezen die ze zelf kiezen en écht leuk vinden. De leerkracht ondersteunt bij de boekkeuze, motiveert en overlegt met de leerling over de mate van ondersteuning bij het lezen'. (Houtveen, 2009, p.43)

Hoe boekpromotie plaatsvindt in de groep is afhankelijk van de leerkracht. De rol van de leerkracht en de interactieve vaardigheden die van hem verwacht worden zijn daarbij van wezenlijk belang en worden nog wel eens onderschat, blijkt uit de theorie. ***'De helpende volwassene.*** *Alle hindernissen op het pad van een lezer-in-de-leer kunnen genomen worden als hij geholpen wordt door en het voorbeeld heeft van een betrouwbare en ervaren volwassene. Daarom staat hij in het middelpunt van de leescirkel'*. (Chambers, 2002, p.15) Uit onderzoek blijkt dat leerkrachten op onze school niet voldoende op de hoogte zijn van de vaardigheden die van hen verwacht worden bij boekpromotie. De bereidheid is wel aanwezig, maar de leerkrachten

weten niet hoe boeken gepromoot kunnen worden. Ze beschikken op dit gebied over te weinig vaardigheden.

5.2 Onderzoeksvraag: Hoe creëer ik een doorgaande lijn binnen onze school wat betreft boekpromotie in de groepen 3 t/m 6?

Dit is de hoofdvraag van mijn onderzoek. Na het onderzoek en het beantwoorden van de deelvragen, kan antwoord gegeven worden op deze vraag.

Om een doorgaande lijn binnen onze school wat betreft boekpromotie in de groepen 3 tot en met 6 te creëren, heb ik vooral de directie van onze school nodig.

Leerkrachten van onze school geven aan dat zij een doorgaande lijn 'geweldig' zouden vinden. Deze doorgaande lijn kan schoolbreed worden aangepakt als de directie één leescoördinator aanstelt, die het lezen coördineert. Dit zou eventueel een extra taak kunnen zijn voor een leerkracht die met dit onderwerp veel feeling heeft. Ik denk hierbij aan mijzelf. De leerkrachten van onze school hebben iemand nodig die de doorgaande lijn in boekpromotie aanstuurt en begeleidt. Als leescoördinator kan ik de leerkrachten wijzen op het belang van het voorlezen in de groep, hulp bieden bij het creëren van een rijke leesomgeving in hun groep en de rol die zij daarbij kunnen spelen. Deze taak zou voor mij een nieuwe uitdaging zijn.

5.3. Aanbevelingen

Om een doorgaande lijn wat betreft boekpromotie te creëren volgen hieronder een aantal aanbevelingen:

Het is aan te bevelen één leescoördinator aan te stellen. Dit zou beter zijn dan 3 bouwcoördinatoren deze 'extra' taak te laten uitvoeren. Natuurlijk zou ikzelf deze taak van leescoördinator graag krijgen. Deze leescoördinator coördineert de doorgaande lijn wat betreft boekpromotie en begeleidt en stuurt de leerkrachten hierbij aan. *'Zij die kinderen de kunst en het genot van het lezen bij willen brengen, zijn allemaal 'helpende volwassenen'.* (Chambers, 2002, p. 11) Dit zou in eerste instantie met een pilot kunnen plaatsvinden. De leescoördinator krijgt een aantal taken:

- Zij coördineert het lezen binnen de school. Zij gaat kijken welke mogelijkheden binnen school aanwezig zijn om schoolbreed een doorgaande lijn te ontwikkelen voor boekpromotie.
- Zij legt contacten met externe instanties, zoals de bibliotheek, de boekenwinkel en eventuele leescoördinatoren van buurtscholen. Dit om gebruik te maken van elkaars mogelijkheden en expertise om zo boekpromotie binnen de school te kunnen optimaliseren. Hierbij kan gedacht worden aan het uitnodigen van bekende kinderboekenschrijvers.
- Zij geeft aanwijzingen, adviezen en tips hoe leerkrachten boeken op allerlei manieren onder de aandacht van kinderen kunnen brengen. *‘Een leerkracht moet lezers dus aanmoedigen juist bij het voor de hand liggende te beginnen: zeggen wat ze van een tekst denken te begrijpen teneinde te ontdekken wat ze nog niet wisten. En dat leidt weer tot inzichten die voor die tijd niet beschikbaar waren’.* (Chambers, 2002, p.62)
- Zij begeleidt leerkrachten bij het optimaliseren van de leesomgeving in de groep, geeft vormen van boekpromotie aan die mogelijk zijn en adviseert leerkrachten bij het creëren van een aansprekende leeshoek in de groep. Een rijke en stimulerende leesomgeving zorgt immers voor leesmotivatie en leesplezier bij de kinderen.
- Zij gaat in gesprek met leerkrachten en adviseert hierbij de leerkrachten elkaars expertise te gebruiken. Zij wijst de leerkrachten op het belang van het stimuleren van zelfstandig lezen en samenwerking bij lezen, zodat kinderen ook van elkaar kunnen leren en zij zorgt dat de leerkrachten hier tijd voor in roosteren.

Het aanstellen van deze leescoördinator is zeer belangrijk om een doorgaande lijn wat betreft boekpromotie binnen onze school op te zetten. Zij zal zorgdragen dat boekpromotie in elke groep iets is wat er gewoon bij hoort.

In dit hoofdstuk zijn de conclusies getrokken en zijn aanbevelingen gegeven n.a.v. mijn onderzoek over boekpromotie. In het volgende hoofdstuk wordt het onderzoek geëvalueerd.

Hoofdstuk 6 Evaluatie onderzoek

In dit hoofdstuk evalueer ik mijn onderzoek. Eerst beschrijf ik mijn persoonlijke ontwikkeling tijdens mijn onderzoek en daarna mijn professionele ontwikkeling. Tot slot geef ik in de ethische reflectie aan hoe ik ben omgegaan met de ethiek tijdens mijn onderzoek.

6.1 Persoonlijke ontwikkeling tijdens het onderzoek

Het was voor mij bij de start van het onderzoek al vrij snel duidelijk, dat mijn onderzoek over leesboeken en dan vooral de ‘voorleesstoel’ zou gaan. Hier lag vooral mijn persoonlijke belangstelling en kon ik dicht bij mijzelf blijven.

Na verdieping in de theorie bemerkte ik dat over de voorleesstoel weinig te vinden was. Veel theorie ging over leesmotivatie, leesbeleving en leesbevordering. Ik wilde graag juist over het promoten van boeken mijn onderzoek doen. Door hulp van mijn critical friends kreeg ik het inzicht een doorgaande lijn wat betreft boekpromotie op te gaan zetten voor onze school. Dit was hetgene wat ik inderdaad wilde. De worsteling van de kinderen in groep 6 en 7 met de boekbespreking waren voor mij persoonlijk een doorn in het oog. Ik zag in groep 3 op dat moment dat het ook anders kon. Hieruit blijkt dat ik een echte ‘assimileerder’ ben. De leerstijltest van Kolb wees dit ook uit. In een probleemsituatie probeer ik door goed te observeren een verklarende of beschrijvende theorie te vinden. Hierdoor wordt het probleem benoemd en komt een oplossing in zicht. Ik merk dat ik de ruimte moet krijgen om ideeën te ontwikkelen en om plannen op te stellen. Na het lezen van de boeken van Chambers had ik concrete voorbeelden om mee aan het werk te gaan. De leerstijltest van Vermunt wees uit dat ik ‘toepassingsgericht’ ben. Ik heb voorbeelden nodig om mee aan het werk te gaan. De boeken van Chambers zetten mij op het goede pad. Hij beschrijft hoe belangrijk het is dat kinderen vertellen over boeken en dat ze hier samen over praten. Ik kreeg concrete voorbeelden aangereikt en voelde me helemaal in mijn element. Dit was wat ik juist wilde onderzoeken. De vraag was hoe ik dit voor elkaar zou kunnen krijgen bij ons op school.

Ik heb met veel plezier aan mijn onderzoek gewerkt, wist niet dat onderzoek doen zo leuk kon zijn. Ik heb persoonlijk ervaren dat ik planmatig kan werken en mij goed aan de tijdsplanning kan houden. Bij het opzetten en uitvoeren van dit onderzoek had ik

alle touwtjes in handen en was ik verantwoordelijk. Dit gaf mij een heel goed gevoel: Ik kan daadwerkelijk uitvoeren wat ik in mijn hoofd heb. Door het uitvoeren van dit onderzoek is mijn kennis vergroot over boekpromotie en ben ik veel professioneler en zelfverzekerder geworden. Ik ben me bewuster geworden van wat ik wil, wie ik ben en wat ik kan. Ik wacht niet langer meer af. Neem sneller een goed overwogen beslissing. Hieruit blijkt dat mijn leerstijl veranderd is. Ik heb ervaren door mijn onderzoek dat ik collega's aan het denken zet en dat ik mijn expertise wil verspreiden onder mijn collega's. Dit wordt door hen ook gewaardeerd. Door hun optimale medewerking kon ik mijn onderzoek met veel enthousiasme uitvoeren. Graag zou ik de taak van leescoördinator gaan vervullen bij ons op school. In deze taak kan ik een uitdaging zien voor mijn verdere loopbaan. Hier ligt mijn passie.

Mijn critical friends hebben mij geweldig geholpen bij het tot stand komen van dit verslag. Door hun gerichte feedback werd ik geholpen een duidelijk verslag te schrijven. Ik heb geprobeerd mijn critical friends ook goed te helpen door goede en snelle feedback te geven. Dit was soms best moeilijk, maar ik heb geprobeerd dit zo goed mogelijk te doen. Hierdoor heb ik goed geleerd om samenwerkend te leren.

6.2 Professionele ontwikkeling : Kennis toepassen in de praktijk

Door mijn onderzoek ben ik professioneler geworden. Dit komt vooral doordat ik een aantal vaardigheden heb geleerd. De eerste vaardigheid die ik heb geleerd is het verkennen en inzetten van de theorie. Door veel te lezen over boekpromotie kwam ik tot het inzicht dat meerdere factoren invloed hadden op boekpromotie. Door deze factoren goed in beeld te brengen voor mijzelf, kon ik gerichter verder met mijn onderzoek. Naar aanleiding van de opgedane kennis kon ik mijn onderzoeksinstrumenten gaan opstellen. Dit is een volgende vaardigheid die ik mijzelf heb eigen gemaakt. Het opstellen van deze onderzoeksinstrumenten werd gemakkelijker doordat ik me goed had ingelezen in theorie over boekpromotie en doordat ik wist naar welke informatie ik op zoek was voor mijn onderzoek. Voor mij was het van belang te weten te komen welke precieze informatie ik nodig had van de leerkrachten om mijn onderzoek goed uit te voeren. Het opstellen van de enquête en de vragen voor het interview gingen hierdoor vanzelf. Door goed zelf eerst alles in beeld te hebben, kon ik daarna gerichter aan het werk. Wel heb ik heel goed van te

voren overdacht hoe ik het beste alle informatie uit de interviews en uit de observatie die ik kreeg, kon behouden. Hieruit blijkt dat ik alle informatie als 'zeer belangrijk' zie en waardevol vind voor mijn onderzoek. Dit geeft ook aan dat ik zeer nauwkeurig te werk ga. Naar aanleiding van de resultaten van mijn onderzoeksinstrumenten heb ik geleerd te analyseren. Hier ging ik vaak te snel aan voorbij. Door goed te kijken naar de opbrengst van alle instrumenten, deze goed te lezen, samen te vatten, zie je verbanden in de verkregen informatie. Dit is een vaardigheid die ik geleerd heb en deze vond ik best moeilijk. Ik was te snel geneigd conclusies te trekken. Door goed van bovenaf naar de gegevens te kijken, werd dit analyseren voor mij makkelijker. Ook heb ik geleerd dat triangulatie belangrijk is. Vanaf drie verschillende invalshoeken naar een onderzoek kijken. Het levert een breder blikveld op en conclusies die breder onderbouwd zijn. Het trekken van deze conclusies was vervolgens minder moeilijk. Het formuleren van de conclusies m.b.t. de theorie was niet eenvoudig. Graag wil ik naar collega's minder hard oordelen. Maar als uit gegevens blijkt dat het zo is, kan dit op professionele wijze gerust zo gebracht worden. Dit heb ik ook geleerd. Eerlijk zeggen hoe het is en met een theoretische onderbouwing heb ik materiaal genoeg om aan te geven dat het ook zo is. Ik durf nu gerust de waarheid professioneel te brengen. De feiten liegen niet. De eindpresentatie van mijn onderzoek zie ik vol vertrouwen tegemoet. Ik ben erg trots op mijn resultaat en wil het graag delen met mijn collega's.

6.3 Ethische reflectie

Voordat ik met mijn onderzoek begon heb ik de opzet van mijn onderzoek eerst besproken met mijn directrice. Zij gaf in dit gesprek toestemming voor het onderzoek en het filmen in de groep. Ouders hebben bij aanmelding al toestemming gegeven voor opnames in de klas. In een locatievergadering heb ik aan mijn collega's mijn onderzoek gepresenteerd en gevraagd om hun medewerking. Zij wilden dit graag en gaven toestemming gegevens op te nemen in mijn onderzoeksverslag.

De privacy van alle betrokkenen aan mijn onderzoek is gewaarborgd, doordat ik alleen geanonimiseerde gegevens in het verslag heb verwerkt. In de literatuurlijst heb ik de diverse bronnen vermeld die ik heb geraadpleegd bij mijn onderzoek.

Bij elk onderzoeksinstrument is al een stukje ethiek beschreven. Ik ben zeer zorgvuldig te werk gegaan bij het verzamelen van deze onderzoeksgegevens. De verkregen gegevens en resultaten zijn allemaal op verschillende wijzen verwerkt in dit verslag. Er zijn geen gegevens achtergehouden.

Literatuurlijst

Boerema, J. (2009). Leesmotivatie. De wereld komt dichterbij. *Jeugd in School en Wereld, jaargang 93, 1, p. 6-11.*

Boerman, R. (2008). *Ethische uitgangspunten bij praktijkonderzoek*. Tilburg: Fontys OSO.

Brouwer, Tj. (2007). Goed leesonderwijs: wat er echt toe doet! *Jeugd in School en Wereld, jaargang 91, 3, p. 20-23.*

Chambers, A. (2002). *De leesomgeving. Hoe volwassenen kinderen kunnen helpen van boeken te genieten*. Den Haag: Biblion Uitgeverij.

Chambers, A.(2002). *Vertel eens Kinderen, lezen en praten*. Den Haag: Biblion Uitgeverij.

Elsäcker, W. van en Verhoeven, L. (2005). *Interactief lezen en schrijven. Naar motiverend lees- en schrijfonderwijs in de midden- en bovenbouw van het basisonderwijs*. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

Harinck, F. (2007). *Basisprincipes praktijkonderzoek*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Heesters, K. et al (2007). *Balans van het leesonderwijs aan het einde van de basisschool 4. Uitkomsten van de vierde peiling in 2005. PPON-reeks nummer 33, K. Heesters et al. Periodieke Peiling van het Onderwijsniveau, Uitgave Stichting CITO Instituut voor Toetsontwikkeling, 2007-1, geraadpleegd op 27 oktober 2010, via <http://www.cito.nl>*

Houtveen, T. et al (2009). *Lezen is weer leuk. Achtergronden en ontwikkelingen in het eerste projectjaar van het Leesinterventie project voor Scholen met een Totaalaanpak (LIST)*. Hogeschool Utrecht: Kenniscentrum Educatie van de Faculteit Educatie. Utrecht: Zuidam en Uithof BV.

Houtveen, T. (2007). *Leren lezen is te leren*. Openbare les. Lectoraat/ leerproblemen, in het bijzonder de preventie van leesproblemen. Hogeschool Utrecht. Geraadpleegd op 25 oktober 2010, via <http://www.hu.nl>.

Huizenga, H. (2000). *Kinderen leren lezen. Voorbereidend en aanvankelijk lezen*. Baarn: HB Uitgevers.

Kallenberg, T., et al.(2007) *Ontwikkeling door onderzoek: een handreiking voor leraren*. Utrecht/Zutphen: Thieme/Meulen Hoff.

Kemmeren, C. et al (2006). *Aan de slag met kinderboeken. Een programma leesbevordering t.b.v. pabostudenten*. Projectgroep Leesbevordering. Leidschendam: Biblion Uitgeverij. Stichting Lezen SLO Enschede.

Koeven, E. van (2008). Voorlezen in de bovenbouw. Tijdverspilling of uitdaging? *Jeugd in School en Wereld, jaargang 93, 9, p. 34-37*.

Mommers, Fr. C. (2002). Effectief voorlezen. Wat heeft onderzoek daar over te zeggen? *Jeugd in School en Wereld, jaargang 86, 7, p. 6-9*.

Mullis, I.V.S. et al (2003). *PIRLS, 2001. International Report: ICA's Study of Reading Literacy Achievements in Primary Schools*. Chesnut Hill, Mo; Boston College.

Smits, A. & Braams. T. (2006). *Dyslectische kinderen leren lezen. Goed leesonderwijs*. Boom, p. 12-25.

Stoeldraijer, J. (2007). *Begrijpend lezen. Aantrekkelijker? Effectiever?* Amersfoort: Leesconferentie CPS.

Stoeldraijer, J. (2010). *Leesplezier als doel. Canon jeugdliteratuur voor de basisschool*. *Jeugd in School en Wereld, jaargang 95, 9, p. 32-35*.

Vermunt, J. (1992). *Leerstijlen en sturen van leerprocessen in het hoger onderwijs*. Amsterdam: Swets & Zeitlinger.

Vernooy, K. (2004). *Alle kinderen vlot leren lezen. Alle kinderen vlot leren lezen, is elk kind vlot leren lezen. Wat daarvoor in groep 1 – 5 komt kijken*. Amersfoort: CPS.

Vernooy, K. (2007). *Effectief leesonderwijs nader bekeken*. Geraadpleegd op 25 oktober 2010, via

<http://www.taalpilots.nl/implementatiekoffer/inhoud/lezen/begrijpendlezen>.

Vernooy, K. (2006). *Effectief omgaan met risicolezers. Werken aan preventie en beter omgaan met leesproblemen*. Amersfoort: CPS.

Vernooy, K. (2002). Elk kind een lezer (2). *Jeugd in School en Wereld*, jaargang 87, 10, p. 16-21.

Vernooy, K. (2009). *Lezen stopt nooit! Van een stagnerende naar een doorgaande leesontwikkeling voor risicolezers*. Lectoraat doorlopende leerlijnen. Effectief taal- en leesonderwijs. Amersfoort: CPS.

Vernooy, K. (2009). *Wat werkt bij het betrekken van ouders bij de leesontwikkeling van hun kind*. Hengelo, februari, p. 1-4.

Vries, N. de (2007). *Lezen we nog? Een inventarisatie van onderzoek op het gebied van lezen en leesbevordering*. Amsterdam, Stichting Lezen, Geraadpleegd op 27 oktober 2010, via <http://www.lezen.nl>

Walta, J. (2008). De leescoördinator. *Jeugd in School en Wereld*, jaargang 92, 6, p. 16-17.

Walta, J. (2009). Literaire competenties. *Jeugd in School en Wereld*, jaargang 93, 5, p. 22-23.

Walta, J. (2009). 'Praten' over boeken. *Jeugd in School en Wereld*, jaargang 93, 11, p. 18-19.

Walta, J. (2008). Voorlezen! *Jeugd in School en Wereld*, jaargang 92, 1, p. 18-19.

Walta, J. (2007). Voorlezen. *Jeugd in School en Wereld*, jaargang 91, 11, p. 16-17.

Internetsites:

http://www.thesis.nl/index.php?option=com_db8kolb&Itemid=57 (bezocht op 13 september 2009)

http://www.atriummc.nl/fileadmin/uploads_onderwijs/leercoaching/Deel/leerstijlvermut.htm (bezocht op 13 september 2009)

<http://tools.expertisecentrumnederlands.nl/> (bezocht op 25 oktober 2010)

http://www.lezen.nl/index.html?spsearch=&age_group_id=0&menu_item_id=4 (bezocht op 26 oktober 2010)

<http://www.slo.nl/primair/leergebieden/ned/taalsite/> (bezocht op 27 oktober 2010)

<http://www.lezenenschrijven.nl/nl/home/> (bezocht op 27 oktober 2010)

<http://www.boekenjeugdguids.nl/overbjo.php> (bezocht op 26 oktober 2010)

<http://www.nbdbiblion.nl/?pagina=7868> (bezocht op 26 oktober 2010)

http://www.leesplein.nl/LL_plein.php?hm=3&sm=1 (bezocht op 26 oktober 2010)

<http://www.onderwijsmaakjesamen.nl/thema/taal-lezen/leesonderwijs-in-jsw/> (bezocht op 26 oktober 2010)

<http://www.jsw-online.nl/> (bezocht op 26 oktober 2010)

Bijlage 1: Vragenlijst Leesmotivatie

Naam: ..... Datum: .....

Voorbeeld 1 Ik zit in .....

0 groep 4

0 groep 5

0 groep 6

Voorbeeld 2 Ik ben..... 0 een meisje 0 een jongen

---

1. Ik vind het lezen van kinderboeken thuis:

0 erg leuk

0 leuk

0 niet zo leuk

0 helemaal niet leuk

---

2. Ik vind het lezen van kinderboeken op school:

0 erg leuk

0 leuk

0 niet zo leuk

0 helemaal niet leuk

---

3. Als ik een boek krijg voor mijn verjaardag vind ik dat:

0 helemaal niet leuk

0 niet zo leuk

0 leuk

0 erg leuk

---

4. Naar de bibliotheek gaan vind ik:

0 erg leuk

0 leuk

0 niet zo leuk

0 helemaal niet leuk

---

5. Met andere kinderen over boeken praten vind ik:

0 erg leuk

0 leuk

0 niet zo leuk

0 helemaal niet leuk

---

6. Met de juf of meester over boeken praten vind ik:

0 helemaal niet leuk

0 niet zo leuk

0 leuk

0 erg leuk

---

7. In de vakantie vind ik boeken lezen:

0 erg leuk

0 leuk

0 niet zo leuk

0 helemaal niet leuk

---

8. Ik lees thuis:

0 nooit

0 soms

0 vaak

0 heel vaak

---

9. Als ik later groot ben, ga ik:

0 nooit lezen

0 soms lezen

0 vaak lezen

0 heel vaak lezen

10.Hoe vaak wil je op school het liefst zelf stil in een boek lezen?

☐ elke dag

☐ een paar keer per week

☐ één keer per week

☐ nooit

11.Goed leren lezen vind ik

☐ heel belangrijk

☐ wel belangrijk

☐ niet zo belangrijk

☐ helemaal niet belangrijk

12.Welk antwoord past het best bij jou? Ik lees thuis boeken want:

☐ ik moet lezen van mijn vader of moeder

☐ ik lees graag een leuk of spannend boek

13.Welk antwoord past het best bij jou? Ik lees thuis boeken want:

☐ ik leer dan veel over mensen, dieren en dingen

☐ mijn meester of juf zegt dat ik veel moet lezen

14.Kies uit de lijst drie dingen die jij het leukst vindt op school:

- ☐ Gym 1.....
  - ☐ Zelf een verhaal schrijven
  - ☐ Lezen met de hele klas 2.....
  - ☐ Zelf stil lezen in een boek
  - ☐ Taal 3.....
  - ☐ Teken
  - ☐ Zingen
  - ☐ Rekenen
-

Bedankt voor het invullen.

De totaalscore: ..... Punten (max. 50)

Voor de afname van de vragenlijst volg ik de richtlijnen van de Vragenlijst
Leesmotivatie. Om de totaalscore te bepalen volg ik de richtlijnen bij het scoren van
Deel 1 van de Vragenlijst.

Bijlage 2 : Enquête

BOEKPROMOTIE IN DE GROEPEN 3 TOT EN MET 6

Hallo allemaal,

Voor mijn studie ben ik bezig met een onderzoek. In mijn onderzoek komt als centrale thema het onderwerp Boekpromotie naar voren. In de locatievergadering van 6 december 2010 heb ik mijn onderzoek aan jullie gepresenteerd. Hoofdvraag voor mij in dit onderzoek is: Hoe creëer ik een doorgaande lijn binnen basisschool de Noorderborch wat betreft boekpromotie? Graag wil ik een doorgaande lijn opzetten vanaf groep 3 tot en met groep 6. Voor dit onderzoek heb ik dan ook informatie nodig vanuit de groepen 3 tot en met 6 over dit onderwerp. Ik heb hierbij gekozen voor een enquête. Graag zou ik zien dat de leerkrachten van groep 3, 4, 5 en 6 deze enquête voor mij invullen. De gegevens die ik met de enquête verkrijg, zal ik na afloop van mijn onderzoek naar jullie terugkoppelen door een presentatie hierover te geven. Alle informatie die ik van jullie krijg zal ik vertrouwelijk behandelen. Ik wil jullie alvast van te voren bedanken voor jullie deelname aan deze enquête.

Herma Eppink – Winkels.

Naam:..... Leerkracht van groep:.....

Boekpromotie in de groep: alle activiteiten die je in je groep doet met (lees)boeken.

1. Hoeveel tijd in de week besteed je aan boekpromotie in de groep en zou je er meer tijd voor vrij willen maken?

.....
.....
.....

2. Welke vormen van boekpromotie pas je dan toe in je groep?

.....
.....
.....

3. Welke vormen van boekpresentatie ken je zoal? Kunnen de kinderen in jouw groep deze vormen ook toepassen?

.....
.....
.....

Voorlezen in de groep.

4. Hoe vaak lees je per dag of per week voor in de groep?

.....
.....

5. Kies je zelf de boeken uit die je voorleest of laat je de keus aan de kinderen?

.....
.....
.....

6. Wat doe je met de boeken die de kinderen meenemen van het biebbezoek?

.....
.....
.....
.....

7. Gebruik je deze boeken van de bieb voor boekpromotie in de groep?

.....
.....
.....
.....

8. Hoeveel tijd krijgen de kinderen in de week om vrij in een leesboek te lezen?

.....
.....
.....

9. Hoeveel boeken worden met de kinderen besproken in één schooljaar?

.....
.....

De leesomgeving: alle boeken die in de groep aanwezig zijn, die gelezen kunnen worden en de leesboeken die in de hal staan voor de groep.

10. Hoe ziet de leesomgeving in jouw groep er uit? Omschrijf deze eens.

.....
.....
.....
.....
.....

11. Wat vind jij van de leesomgeving in de rest van de school? Omschrijf deze eens.

.....
.....
.....
.....

Boekpromotie in de groep

12. Heb je belangstelling voor meerdere vormen van boekpromotie die je in de groep kunt gebruiken?

.....
.....
.....

13. Hoe sta je tegenover 'een doorgaande lijn' van boekpromotie vanaf de voorleesstoel in groep 3 tot de 'verplichte boekbespreking' in groep 6?

.....
.....
.....
.....

14. Is er hier nog iets wat je graag kwijt wilt over 'boekpromotie'?

.....
.....
.....
.....

Bedankt voor het invullen van de enquête.

Herma Eppink - Winkels

Bijlage 3: Interview met de bouw-leescoördinatoren

Vragenlijst voor het interview:

1. Wat vind je van boekpromotie: alle activiteiten die je met leesboeken doet in de groep, zoals die nu plaatsvindt bij ons op school?
2. Hoe zou je boekpromotie in de groep graag zien?
3. Elk jaar besteden we aandacht aan de Kinderboekenweek of het Nationaal Voorleesontbijt. Wat vind jij van de aandacht die dit thema krijgt? Hoe zou jij het graag zien?
4. Biebbezoek. Eén keer in de zes weken gaan we met alle groepen naar de bieb. Wat zouden jullie graag zien dat leerkrachten doen met deze boeken? Heeft dit bezoek meerdere doelen? Zo ja, welke?
5. Boekbespreking in groep 6 is verplicht. Staat boekbespreking ook voor de groepen 4 en 5 op het programma, maar dan niet verplicht? Hoe sta je hier tegenover?
6. Wat vind je van een doorgaande lijn voor boekpromotie op onze school van groep 3 tot en met groep 6?

Bijlage 4: Enquête

BOEKPROMOTIE IN DE GROEP

1. Hoeveel tijd in de week besteed je aan boekpromotie in de groep en zou je er meer tijd voor vrij willen maken?
• Elke dag ongeveer 5 minuten, sommige weken meer d.m.v. favoriete boek uitkiezen en een stukje uit voorlezen. Dat is afhankelijk van meegebrachte boeken en bijv. Kinderboekenweek.   • Ongeveer 60 minuten per week. Ik zou er wel meer tijd voor vrij willen maken, maar dat gaat dan ten koste van andere activiteiten.   • Op dit moment besteed ik niet structureel tijd aan boekpromotie, maar ik zou dit wel graag willen.   • Elke dag ongeveer een half uur.   • In totaliteit ongeveer een half uur. Ik zou er graag meer tijd voor willen vrij maken, maar dit is rooster technisch lastig.   • Niet vaak. Alleen tijdens de Boekenweek en voorleesdagen.   • Ik wil er wel meer tijd voor vrij maken, ongeveer 1 x per week.   • Ongeveer 2,5 uur. Ik vind dit te weinig. Zou er dus meer tijd voor vrij willen maken.   • Nu nog af en toe n.a.v. een leuk bieb boek. De komende weken gaan we starten met het schrijven van een leeslogboek m.b.v. de geleende bieb boeken.   • Ik durf dit niet te zeggen in tijd. Ik zou het (misschien) wel willen maar je weet het programma is zo vol.   • Ongeveer 30 minuten per week.
2. Welke vormen van boekpromotie pas je dan toe in de groep?
• Voorlezen door een kind in de voorleesstoel.   • Platen bespreken van prentenboeken.   • Lezen in het leesboekje van de methode Veilig Leren Lezen.   • Bij een nieuwe kern boekjes laten zien die bij de nieuwe kern horen.   • Een stukje voorlezen door juf.   • Ze gaan naar de bieb. Bieb boek lezen   • Leerlingen mogen voorlezen en als ze zelf een boek meenemen.   • Voorlezen en kinderen zelf laten lezen uit bijv. hun lievelingsboek,.   • Niveaulezen. Tutorlezen (met een leerling uit groep 6).   • Tijdens Kinderboekenweek en de voorlees week extra veel voorlezen.   • Gesprekjes over een boek dat ze aan het lezen zijn.   • Uit nieuwe boeken voorlezen en laten zien.   • In duo's lezen.   • Fantasia lezen   • Digitale prentenboeken.   • Logboek schrijven.   • Ook presenteren voor de groep.   • Geen   • Voorleesontbijt.   • Naar Hof '88: naar J. Vriens en M. Oldenheve.   • Boekbespreking.   • Drama: naspelen van een verhaal (2 tot 3 keer per jaar).

3. Welke vormen van boekpresentatie ken je zoal? Kunnen de kinderen in jouw groep deze vormen ook toepassen?

- Nu alleen nog stukje voorlezen of iets vertellen over een boek.
- Ook de platen in boeken bekijken we soms samen om nieuwe dingen te ontdekken.
- Voorlezen uit een boek van de bieb.
- Kinderen mogen lievelingsboek meenemen.
- Boek promoten n.a.v. een thema: dieren, het heelal enz.
- Voorleesstoel
- Boekbespreking; individueel of in tweetallen
- Boekverslag bijv. over lievelingsboek en hierover vertellen aan de groep. Deze kan alleen nog niet in groep 3.
- Zelf een deel van het boek voorlezen, zodat kinderen geïnteresseerd raken. Deze laatste twee zou je in een makkelijke vorm wel kunnen toepassen, bijv. stuk door kinderen laten voorlezen als boekbespreking.
- N.a.v. een thema/project boeken tentoonstellen of laten lezen. Dit zou eventueel wel kunnen in groep 4.
- Geen één. Ik denk van wel.
- Boekenrups.
- Spreekbeurten.
- Voorlezen, digitale prentenboeken, logboek schrijven en ook presenteren voor de groep.
- Het leeslogboek presenteren m.b.v. het bieb boek.
- De verplichte boekbespreking volgens het afgesproken hulp blad van groep 6. Deze alleen vergt al veel tijd (2 kinderen per week). Ongeveer drie maanden hier mee bezig. Veel meer dan deze vorm hanteer ik dus niet.

VOORLEZEN IN DE GROEP

4. Hoe vaak lees je per dag of per week voor in de groep?

- Te weinig, alle ankerverhalen en verhalen uit leesboeken van de kinderen.
- Af en toe een prentenboek.
- Ik lees gemiddeld maar één keer per week voor.
- Op de dagen dat ik werk probeer ik geregeld voor te lezen, bijv. aan het eind van de morgen/dag.
- Elke dag tijdens het eten en drinken.
- Ongeveer drie keer per week.
- Twee keer per week.
- 5 tot 10 minuten per keer. Verschilt per week.
- Is wel wisselend. Gemiddeld houd ik het op 2 tot 3 keer per week ongeveer 10 tot 15 minuten.
- Ongeveer 15 minuten per week.

5. Kies je zelf de boeken uit die je voorleest of laat je de keus aan de kinderen?

- Soms zelf, soms kinderen. Bijv. Sint, Kerst en Pasen.
- Deze voorleesboeken kies ik meestal zelf.
- Beide. Vaak kies ik twee boeken en laat ik de klas kiezen welke van de twee ik ga voorlezen.
- Beide, maar meestal kies ik. Heel soms door de leerlingen.
- Vorig jaar liet ik de kinderen kiezen. Dit jaar zelf gekozen (door omstandigheden).
- Alleen als ik voorlees uit de dikke meester Jaap, mogen de kinderen het verhaaltje kiezen.
- Tot nu toe zelf gedaan, maar de reacties van de kinderen bepalen of ik een nieuw boek uitkies of in hetzelfde boek verder ga.
- Ik heb zelf een redelijke collectie, waar ik uit put.
- Ik geef wel toe dat ik zelden vraag.

6. Wat doe je met de boeken die de kinderen meenemen van het bieb bezoek?
• Zelf laten lezen en plaatjes bekijken.   • Samen laten lezen, bekijken of erover kwebbelen.   • Soms iets bijzonders klassikaal bespreken.   • Ze krijgen 3x per week 10 min. Om in hun bieb boek te lezen of in een ander boek.   • Deze bieb boeken lezen ze vaak zelf. Als ze een boek uit hebben mogen ze het ruilen met een boek van de vensterbank of op de plank of uit de boekenkast.   • Ze mogen wanneer ze terug zijn in hun boek gaan lezen op een plekje in de klas.   • Daar schrijven de kinderen een logboek van.   • Verder zie je dat de kinderen bij elkaar in de boeken meekijken.   • Als ze boeken uit hebben, mogen ze onderling ruilen of een boek uit de klassenbibliotheek pakken.   • Die boeken lezen de kinderen tijdens het stillezen (40 min. per week).   • Veel kinderen gebruiken het gekozen boek ook voor de boekbespreking.
7. Gebruik je deze boeken van de bieb voor boekpromotie in de groep?
• Ja, vooral de verscheidenheid in boeken laten zien.   • Af en toe. Niet speciaal. Meestal nemen de kinderen een boek van huis mee. Eentje die ze goed kennen en op niveau is.   • Incidenteel laat ik de leerlingen wat over het door hen gekozen boek vertellen en vraag hen redenen te geven waarom anderen het boek moeten lezen.   • Niet in de zin van 'aanprijzen' in de voorleesstoel.   • De kinderen mogen vertellen welk boek ze gekozen hebben en waar het over gaat. Ook mogen ze het boek een cijfer geven.   • Later mogen ze het ook doen met een lievelingsboek van thuis.   • Nee.   • Soms wordt er door een kind of door mij wel een n.a.v. een boekbespreking over een schrijver of boek gesproken. Ben wel eerlijk. Gebeurd niet met regelmaat.   • Niet bewust, maar kinderen worden wel nieuwsgierig d.m.v. de boekbespreking waarin ze de inhoud vertellen zonder het einde te verklappen.
8. Hoeveel tijd krijgen de kinderen in de week om vrij in een leesboek te lezen?
• Wisselt sterk. Soms 5 min. per dag, soms iets langer.   • Soms ook helemaal niet, omdat er dan al zoveel is gelezen.   • Af en toe. 3x per week.   • Op maandag en dinsdag ongeveer elke dag 10 minuten.   • Elke ochtend als ze hun werk af hebben en verder 45 min. vast ingepland.   • 4x per week 's morgens tijdens inloop een kwartier (alleen de zwakkere lezers doen dit onder begeleiding van een tutor).   • Soms na een opdracht.   • Elke ochtend 5 tot 10 min.   • Maandag en woensdag krijgen ze ongeveer 2 of 3 momenten om te lezen.   • Ongeveer een uur.   • Gemiddeld ongeveer 30 minuten.   • Zou best meer mogen, maar de tijd ontbreekt.   • Alleen op de momenten dat ze met een vak klaar zijn.   • Soms tijdens het AVI lezen.   • Elke ochtend start de groep met het invullen van de agenda. Daarna mogen ze ongeveer 10 minuten lezen.   • Op de woensdag mogen ze stillezen als afsluiting van de dag.   • 40 min. Veel kinderen lezen nog extra als ze klaar zijn met spelling (2x per week), begrijpend lezen (1x per week) of na een toets.

9. Hoeveel boeken worden met de kinderen besproken in één schooljaar?

- In ieder geval van elk kind één, heel soms twee.
- Weet ik niet.
- Zowel boeken van leerlingen als van mijzelf. Ongeveer 25 boeken.
- Bij mij zijn er tot dusverre ca. 10 boeken besproken.
- Twee tot drie boeken per jaar.
- Ik lees vaak zelf 2 boeken voor en de kinderen gaan 4 x in het jaar naar de bieb.
- Halverwege groep 5 beginnen ze aan een vorm van boekbespreking.
- Er vanuit gaand dat ieder kind zeker wel een boek bespreekt en wijzelf ook enkele, ongeveer 30.
- Soms duo bespreking en de genoemde zaken uit de vorige vragen.
- Ieder kind houdt 1x een boekbespreking.
- Ik lees zelf zo'n 4 tot 5 boeken per jaar voor aan de klas.

DE LEESOMGEVING

10. Hoe ziet de leesomgeving in jouw groep er uit? Omschrijf deze eens.

- We hebben een lees hoek waar boeken 'gepresenteerd' worden op een boekenplank/kast en er staan 2 poefjes om op te zitten. Ook staan er mandjes met boeken .
- Soms mogen ze in de voorleesstoel voorlezen.
- In de blauwe kast staan over het algemeen boeken voor maankinderen.
- Achter op het boekenrek boeken voor zonkinderen.
- Op een plank staan andere leesboekjes. Op de vensterbank staan de bieb boeken.
- Alle andere materialen van Veilig Leren Lezen.
- De leerlingen kunnen in de klas een boek van de plank pakken. Aan de ene kant staan biebboeken, aan de andere kant staan de boeken van de klas.
- In de hal staan de boeken voor niveau lezen.
- De leesomgeving bestaat uit een klassikale boekenkast met boekjes van alle niveaus en van allerlei soorten (ook afgeschreven bieb boeken en stripboeken). Een boekenkast met klassenboeken.
- Er staat een bankje waarop kinderen mogen lezen.
- De niveauleesboeken bevinden zich in de hal.
- Er zijn een aantal voorleesboeken in de klas.
- Boeken van de bieb staan achter op de plank.
- We hebben geen lees hoek.
- Kinderen lezen aan tafel of soms op een plekje ergens in de klas.
- Achterin de klas staat op de kast een rij van ongeveer 30 boeken.
- Achter in de klas is een hoek ingericht, waarop ook vaak boeken staan (ligt aan het onderwerp).
- In de hal staat een grote kast met alle AVI boeken.
- Niet erg uitdagend.
- Er is niet echt een lees hoek.
- Wel kunnen ze kiezen uit meerdere boeken.
- Wij hebben een eigen verzameling leesboekjes (bijv. boektoppers en afgeschreven boeken van de bieb. Ook hebben we een bak informatiejunior boekjes in de boekenkast. Ook enkele strips en veel voorleesboeken zoals van J. Vriens, Mees Kees, Madelief, de bijbel.

- Achter in de klas op de groene 'werkbank' staat de klassenbibliotheek
- Ze mogen altijd 1 boek in hun blauwe vak van hun tafel hebben.
- Het lezen gebeurt aan hun eigen tafel. Er is geen specifieke 'lees plek'.
- Er zijn: Bieb boeken, afgeschreven biebboeken (met dank aan Ellen), een aantal stripboeken, Sam sam (1x per maand), eigen boeken, passend bij aardrijkskunde en geschiedenis (van Arend van Dam) en een aantal boeken voor duo lezen.

11. Wat vind jij van de leesomgeving in de rest van de school? Omschrijf deze eens.

- De boekenkast in de kleuterhal en grote hal zijn functioneel ingericht.
- Ik zie weinig leuke leeshoekjes. Alleen staan er boeken in de niveau lees boekenkast in de hal.
- In de hal zitten wel soms kinderen aan de tafel te lezen. Bij groep 1-2 zijn wel boeken en zitten ze gezellig op de bank te lezen.
- In de hal staan boeken, ingedeeld op niveau. Ik vind het aanbod redelijk.
- Sommige boeken spreken iets minder aan.
- Ik weet dat er bij ons op de gang ook een kast met boeken staat, maar verder wordt er volgens mij weinig aan de leesomgeving gedaan.
- Deze zou er wat aantrekkelijker uit mogen zien.
- Leeshoekjes in de klassen bijv. met leuke posters etc.
- Het is niet echt een uitdagende omgeving in de meeste klassen en in de hal.
- Kan er nog aantrekkelijker uitzien.
- De leeshoeken vind ik erg leuk! Zo worden de kinderen meer gemotiveerd om te lezen.
- De leesomgeving vind ik niet uitdagend genoeg.
- Er is geen leesomgeving in de school, behalve de kast met AVI boeken.
- In sommige klassen is er een lees hoek gecreëerd.
- Voor de middenbouwgroepen is er eigenlijk alleen de kast met AVI leesboekjes voor gezamenlijk gebruik. Aangevuld met een aantal (bijbelse) prentenboekjes in de koffiekamer. Is niet erg stimulerend dus!!
- Er is geen specifieke leesomgeving.
- Niet echt uitnodigend.
- Hoe het in de groepen is durf ik niet te zeggen.
- Het kan dus wel beter. We doen er niet echt veel aan.
- Te weinig boeken voor het duo lezen (niveau lezen in de hal).
- Ik mis op deze locatie de informatieve boeken!

BOEKPROMOTIE IN DE GROEP

12. Heb je belangstelling voor meerdere vormen van boekpromotie die je in de groep kunt gebruiken?

- Ja, ik weet niet zoveel van verschillende vormen van boekpromotie.
- Ja, korte vormen van boekpromotie spreken mij aan.
- Geen uitgebreide sessies.
- Ja, boekpromotie in de klas daar kun je niet genoeg van weten.
- Het is belangrijk in de klas.
- Hier heb ik wel belangstelling voor.
- In groep 3 was het gebruik van de voorleesstoel meer in zwang. Dit komt denk ik ook omdat leren lezen meer centraal stond dan in groep 4. Dit is eigenlijk wel jammer.
- Ja, ik moet er echter wel een voorstelling bij krijgen.
- Ja, ik ben bekend met 'mandjes lezen'. Iets dergelijks wil ik wel uitproberen.
- Misschien een andere invalshoek daarbij nemen, bijv. op een thema.

13. Hoe sta je tegenover 'een doorgaande lijn' van boekpromotie vanaf de voorleesstoel in groep 3 tot de 'verplichte boekbespreking' in groep 6?

- Prima idee, niet te uitgebreid, eenvoudig van opzet, dan gebeurt het nl. ook.
- Prima idee. Een doorgaande lijn.
- Ik denk dat het leesplezier en de leesbeleving en daardoor ook het niveau omhoog gaat.
- Bovendien is zo een goede opbouw qua boekpromotie mogelijk.
- Lijkt me erg goed voor de kinderen. Zo worden ze voorbereid op de boekbespreking.
- Later zullen ze nog wel vaker moeten 'presenteren'.
- Een prima idee en eigenlijk een must om ongemotiveerde lezers aan het lezen te krijgen.
- Prima, maar dan moeten er andere invalshoeken bij.
- Daar sta ik heel positief tegenover.
- Heel leuk en ook erg goed voor het leesonderwijs.
- Zeer positief. In andere scholen gezien en werkt positief.
- Ook voor het zelfvertrouwen 'voor' de groep.
- Daar sta ik zeer positief tegenover. Hier hebben we met de leescoördinatoren ook al wel over gebrainstormd. Maar daar is het bij gebleven...
- Het moet dan mijn inziens wel goed inzetbaar en inpasbaar zijn.
- Positief. Al denk ik wel dat veel kinderen de boekbespreking in groep 6 nog niet zo erg vinden. Het is vooral spannend en nieuw. Veel kinderen zien het nog als een uitdaging.

14. Is er hier nog iets wat je graag kwijt wilt over 'boekpromotie'?

- Ik vind boekpromotie belangrijk, maar alles kost wel extra tijd. Rekenen is ook belangrijk dus.....
- Fijn dat je hier een onderzoek naar doet.
- Ik hecht veel waarde aan lezen, leesplezier en leesbeleving.
- Misschien is een lijst met suggesties van leuke voorleesboeken ook iets, want ik vind het persoonlijk best lastig iets leuks te vinden.
- Nee.
- Ik denk zelf dat het een heel belangrijk onderdeel is van het leesonderwijs. Maar ook onderschat wordt. Ik merk dat als de kinderen echt een boek lezen die ze leuk vinden, het plezier er dus is en ze vanzelf veel gaan lezen en dus kilometers maken.
- Door boeken te promoten leren kinderen dat er veel leuke boeken zijn!
- Het creëren van een goede lees hoek en een bieb in de hal!!
- We hebben vooral meer en vernieuwde materialen nodig.
- De eigen collectie boeken per klas zijn nooit vernieuwd, sinds ik hier werk.
- Ook zou ik graag net zoals op de andere locatie, meer informatieve boeken willen hebben en materialen voor 'mandjes lezen'.

Bijlage 5: Interview

Antwoorden op de vragen van het interview met 3 bouw-lees coördinatoren

1. Wat vind je van boekpromotie: alle activiteiten die je met leesboeken doet in de groep, zoals die nu plaatsvindt bij ons op school?
• Sinds de biebbezoeken zijn gestart wordt er meer aan boekpromotie gedaan. Je pakt eerder een boek dat kinderen hebben uitgekozen en gaat daar dan wat mee doen met de kinderen. Je bent er nu specifiek mee bezig; met de woordenschat, het navertellen. Kinderen zijn ook enthousiaster geworden. Ze willen graag voorgelezen worden. Ze pakken ook eerder een boek en de lees hoek wordt nu structureel gebruikt.   • Dit gebeurt op dit moment nog te weinig. Er is maar één moment in het jaar, Kinderboekenweek of Nationaal voorleesontbijt, waarbij we school breed bezig zijn met boekpromotie. De biebbezoeken zijn daaruit voortgekomen met het idee om boeken te promoten en lezen en voorlezen te promoten, maar je kunt er nog veel meer mee doen. In groep 5 zijn we bijv. begonnen met het maken van een boekverslagje om een leeslogboek te maken. Dit is nog wel erg vrijblijvend, maar vooral om aansluiting te krijgen bij de boekbespreking in groep 6. De kinderen vinden het heel leuk en het is dus heel zinvol. Kinderen promoten boeken aan elkaar en dat werkt nog beter dan als dat de leerkracht doet.   • Er wordt de laatste jaren steeds meer aandacht geschonken aan het lezen. Het begrijpend lezen is het laatste jaar met name bekeken. Kinderen vonden de lessen saai. Studenten hebben dit onderzocht en een map ontworpen met creatieve lessen voor begrijpend lezen. De bieb bezoeken hebben een geweldig positief effect op de kinderen, leerkrachten en ouders. De komst van de digitale borden heeft ook een positief effect. Digitale prentenboeken kunnen zo vertoond worden. We doen mee aan jaarlijkse landelijke activiteiten. Leerkrachten mogen dan een voorleesboek bestellen. Er zijn alleen nog wel een heel aantal wensen: meer geld om bijv. een schrijver uit te nodigen, meer leesmateriaal, de ouders meer betrekken door ze uit te nodigen in de groepen om voor te lezen, meer aandacht voor technisch lezen, meer informatieve boeken gaan gebruiken, maar vooral momenten van stillezen school breed gaan trekken.
2. Hoe zou je boekpromotie in de groep graag zien?
• De meest ideale situatie is dat er elke dag zo'n 10 tot 15 minuten besteed wordt aan het lezen. Bij kleuters kan dat door samen in een boekje te kijken en verhaaltjes te verzinnen bij de plaatjes. Hier is wel sturing bij nodig. Dit zou ook kunnen door ouders of kinderen uit een hogere groep in te zetten en dan bijv. tijdens de start van een dag.   • Een boekenhoek met een boeken tot 10, die elke maand wisselt. Onze eigen klassenbieb stelt niet zoveel voor. Door de biebbezoeken krijg je veel meer mooie boeken de klas in. Dat zou allemaal nog veel mooier kunnen door een speciale hoek over lezen in je groep te creëren. Dat lijkt mij geweldig.   • Studenten brengen van de opleiding mooie ideeën mee over kinderliteratuur. De mentoren krijgen hierdoor weer een bepaalde bewustwording. De organisatie van de ideale situatie zou voor mij zijn dat er op twee momenten per dag stil wordt gelezen, bijv. mandjes lezen. Kinderen van groep 7 in groep 6 uitnodigen. Thema's omarmen en met boeken over de thema's activiteiten gaan doen. Verder in je groep een rijke leesomgeving creëren met een sfeervolle lees hoek. Laat de kinderen hierbij zelf meedenken. Tijdens voorleesmomenten niet alleen leesboeken voorlezen, maar ook korte verhalen of geschiedkundige verhalen. Veel meer de kring weer gaan gebruiken en hierin dan praten over boeken. Je kunt ook ouders mee laten gaan naar de bieb. Na het bezoek kunnen dan samen met de ouders de boeken worden bekeken en er activiteiten mee worden gedaan.
3. Elk jaar besteden we aandacht aan de Kinderboekenweek of het Nationaal Voorleesontbijt. Wat vind jij van de aandacht die dit thema krijgt? Hoe zou jij het graag zien?
• We zouden tijdens beide evenementen er aandacht aan mogen besteden. Wij als bouw-lees coördinatoren zetten voor de leerkrachten allerlei suggesties en leuke ideeën op papier. Wat

hier precies mee gebeurt, dat weet ik niet. Wel hoor je wel eens wat en zie je leuke dingen en merk je dat ze er wel wat mee doen. Wij zullen het wel steeds weer onder de aandacht moeten brengen, daar het anders verwatert. De meest ideale situatie zou zijn dat beide aan bod komen, want het is wel heel erg belangrijk dat we er aandacht aan besteden.   • In die periodes wordt er voldoende aandacht besteed aan beide evenementen. Dit komt ook wel omdat ik het zelf als leerkracht erg belangrijk vindt dat er aandacht aan wordt geschonken. School breed gezien staat of valt het met de leerkracht, hoeveel aandacht geeft deze aan de evenementen. Natuurlijk is er begrip voor groepen die hier minder tijd voor hebben met hun programma's en tijd voor willen vrij maken en eventueel die druk voelen. Maar het is zo belangrijk dit bij de kinderen te stimuleren, want uiteindelijk werkt het in alles door.   • Het geeft het 'neus op de feiten' effect. Klasse om als school één keer in het jaar hier flink de aandacht aan te geven. Echter het moet wel als thema worden aangeboden. Wat ik graag zou zien is dat kinderen van hogere groepen vaker gaan voorlezen bij lagere groepen of met die groepen gaan samen lezen of helpen bij het schrijven van een verhaal. Het biebbezoek zorgt dat het niet wegzakt door het jaar heen. Eén week in het jaar is wel genoeg. We moeten er voor zorgen dat ook de andere landelijke activiteiten in de picture blijven. Misschien zouden we nog meer gebruik kunnen maken van de plaatselijke bieb bij de door hun aangeboden activiteiten.
4. Biebbezoek. Eén keer in de zes weken gaan we met alle groepen naar de bieb. Wat zouden jullie graag zien dat leerkrachten doen met deze boeken? Heeft dit bezoek meerdere doelen? Zo ja, welke?
• Bij de start van de bezoeken aan de bieb hebben wij als coördinatoren suggesties gegeven wat je met de boeken zou kunnen doen in je groep. Voorbeelden hiervan zijn boekverslagjes maken, interviews afnemen over de boeken, boeken voorlezen in andere groepen, drama activiteiten als voorbeeld bij de kleuters, dat ze het verhaal naspelen. Belangrijk is dat er dingen met de boeken gedaan worden en dat het boek centraal staat. Er mag meer verdieping zijn bij het gebruiken van de boeken.   • Er gebeurt best wel veel mee als ik de enquête mag geloven die we vorig jaar hebben gehouden n.a.v. de biebbezoeken. Het is alleen heel verschillend per groep. Sommige collega's geven elkaar tips en tops. Het zou zo mooi zijn als het school breed zou gebeuren. Dan is het voor de kinderen ook minder lastig, het ene jaar wel en het andere niet. Bepaalde dingen die zijn opgebouwd vervallen anders en dat is jammer. Het gaat om het plezier in lezen. Als leerkracht moet je dit uitstralen. Je moet ook vooral veel voorlezen in de hogere groepen. Hier zitten ook kinderen met een minder technisch niveau voor lezen. Zij zouden dan zoveel missen als je niet regelmatig voorleest. Kinderen vinden voorlezen heerlijk.   • Doelen van het biebbezoek zijn vooral het samen uitzoeken van boeken en elkaar hierbij helpen. Kinderen vertellen er ook thuis over. Kinderen willen zodra ze terug komen van de bieb ook direct in de boeken lezen. Ze zijn nieuwsgierig. De leeshouding van de kinderen verbetert, er wordt eerder een leesboek gepakt. Er worden ook meer leeskilometers gemaakt door de kinderen. De leerkrachten moeten vooral de kinderen de gelegenheid geven om de bieb boeken ook echt te lezen. Verder zouden ze in gesprek moeten gaan met de kinderen over de boeken. De woordenschat kan er mee vergroot worden, door bijv. een moeilijke woorden schrift aan te leggen. Ook is het belangrijk dat de leerkracht informatieve boeken meeneemt naast leesboeken. Deze dan koppelen aan een thema en daar activiteiten mee doen.
5. Boekbespreking in groep 6 is verplicht. Staat boekbespreking ook voor de groepen 4 en 5 op het programma, maar dan niet verplicht? Hoe sta je hier tegenover?
• Een boekbespreking zou in groep 5 ook best verplicht kunnen zijn als je in groep 3 al begint met activiteiten in de voorleesstoel. In groep 4 zou dit dan niet structureel hoeven, maar tijdens evenementen is het belangrijk dat er aandacht aan wordt besteed. Het is wel belangrijk dat ze er kennis mee maken. Een doorgaande lijn moet er wel inzitten. Eventueel kun je het in groep 4 al verplicht stellen als er in groep 3 ook al wat gebeurt. Het versloft anders, dan wordt het weer vergeten. In groep 1 en 2 besteden we immers ook al aandacht aan hun favoriete boek meenemen en doen we ook al vele activiteiten met de boeken.

• In sommige groepen 5 gebeurt het al. Dat komt ook omdat de leerkracht het maar een kleine moeite vindt om dat kinderen te laten doen en er voldoende tijd voor is. Boeken lezen doen ze toch al, dus ze hoeven er nu alleen een klein verslagje bij te maken. Ze kijken naar de illustrator, de titel van het boek. Ze worden zo al heel wat wijzer van een boek. Het verplicht stellen in groep 5 zou ik in de tweede periode wel willen. Kinderen kunnen dit goed zelfstandig als je ze het hebt voor gedaan. Ze vinden het ook leuk. Vorig jaar heb ik het uitgeprobeerd en alle kinderen hebben het uiteindelijk gewoon gedaan. Er is dan geen drempel. De verzamelde boekverslagjes werden door de kinderen veel gebruikt om leuke tips over boeken te krijgen. Ze gingen veel enthousiaster zoeken in de bieb.   • Ik zou het zeer promoten in deze groepen, maar er dan een andere titel aan geven. Voorwaarde is wel dat het op vrijwillige basis is en in een veilige omgeving. Spelenderwijs in groep 4 en in groep 5 dan wat meer eisen stellen, zodat er een natuurlijke overgang is naar groep 6. In groep 6 vinden ze het doodeng. Ze hebben er wel een hulp blad bij, maar ze vinden het toch eng. Presenteren vinden ze moeilijk, dit leren ze ook niet in de andere groepen. Het zou in zijn geheel wat structureler op papier kunnen worden gezet. Belangrijk is de koppeling van groep 5 naar 6, want daar zal het vooral aan liggen.
6. Wat vind je van een doorgaande lijn voor boekpromotie op onze school van groep 3 tot en met groep 6?
• In groep 1 en 2 gebeurt ook al veel met boeken, dus als je daar al start met boekpromotie dan moet dat ook in een doorgaande lijn te vinden zijn in de groepen 3 t/m 8. Dat is heel belangrijk.   • Ik denk dat het goed is. Het is een houvast voor iedereen en dat vinden ze prettig. De speciale stoel staat in elke groep, dus het is eigenlijk heel simpel. Je kunt eventueel ook een kruk nemen. Wij als leescoördinatoren hebben grootse plannen. We zijn al op verschillende scholen geweest en hebben veel ideeën opgedaan. We moeten echter wel budget hebben en op dit moment is dat jammer genoeg niet beschikbaar. Ondanks dat de kinderen op onze school goed lezen is het wel belangrijk dat boekpromotie plaatsvindt. De biebbezoeken zijn al heel waardevol. We kunnen nog meer boeken lenen, met thema's werken en dit nog meer betrekken in de school.   • Kinderen leren zich zo te presenteren voor de groep. Hoe jonger je hier mee begint, hoe minder moeilijk ze het vinden in de hogere groepen. Dan wordt dat veel gemakkelijker. Ze voelen zich dan veilig. Dat moet je wel creëren als leerkracht. De rol van leerkracht is daarbij van wezenlijk belang.

Boekbespreking

Wat is de bedoeling?

Bespreek in je eigen woorden een leuk en door juf/meneer goedgekeurd boek. Kies natuurlijk een boek voor je eigen leeftijd. Het is de bedoeling dat de kinderen na jouw boekbespreking ook allemaal jouw boek willen lezen. Je vertelt dus niet hoe het afloopt. De boekbespreking vertel je aan de klas, je mag een blaadje gebruiken met korte punten (trefwoorden).

Hoe bereid ik mijn boekbespreking voor?

Schrijf op het bord:

- Titel van het boek
- De auteur (schrijver)
- De uitgever

Maak er een bordtekening bij naar aanleiding van je boek. Dit mag uiteraard op het digibord.

Zorg ook dat je het boek waarover je vertelt bij je hebt.

De bespreking:

Vertel:

- Waarom je dit boek hebt gekozen.
- Wie de hoofdpersonen zijn (kunnen ook dieren e.a. zijn)
- Waar het verhaal zich afspeelt (in Amsterdam, op school of elders)
- Wanneer het verhaal zich afspeelt (nu, vroeger, in de zomer, 's nachts)
- De inhoud van het boek, gebruik hiervoor 5-10 minuten en pas op dat je de afloop niet verklapt.
- Wat je zelf van het boek vond (eng, grappig, zielig, spannend, enz)
- Welke boeken je nog meer kent van deze schrijver (neem ze eventueel mee).
Zoek dit op in de bibliotheek of op internet.

Bij het voorbereiden van de boekbespreking kun je het voorbereidingsblad gebruiken, maar vergeet niet te controleren of je alle bovenstaande punten wel gaat vertellen.

Het voorlezen:

Kies een fragment uit je boek (hooguit 1blz) en vertel in het kort wat ervoor gebeurde. Daarna lees je het fragment zo mooi mogelijk voor. Let bij het voorlezen op: tempo, verstaanbaarheid, op toon lezen, punten en komma's en de mimiek (uitbeelden, vooral met je gezicht).

Veel succes en plezier!

De kinderen in groep 6 bereiden zich op onderstaande wijze voor op een boekbespreking:

- De kinderen krijgen een hulpbrief 'Boekbespreking' mee naar huis.
- Er wordt door de leerkracht van groep 6 uitleg gegeven over wat een boekbespreking is en wat van de kinderen wordt verwacht?
- De leerkracht doet het voor en laat zo zien wat de bedoeling is (met het voorleesboek van de groep). Kinderen wordt hiermee duidelijk gemaakt dat ze in eigen woorden het verhaal gaan vertellen.
- Heel belangrijk is dat ze het einde niet verklappen van het boek.
- De kinderen mogen ook andere boeken meenemen van de schrijver bij de boekbespreking.
- Zodra ze een stukje verhaal gaan voorlezen, vertellen ze eerst kort wat aan dat stuk vooraf ging.
- Kinderen mogen na de boekbespreking vragen stellen.
- De beoordeling wordt besproken. Er volgt een cijfer tussen de 6 en de 9.
- Aansluitend volgen tips en tops voor het kind.
- Als het kind een boekbespreking heeft, mag het 15 min. voor aanvang van de les op school komen om het voor te bereiden. Dit samen met een vriendje. Het kind mag dan een flipchart maken op de Activ Primary. Deze wordt tijdens de boekbespreking gepresenteerd op het digitale schoolbord.

Observatie

Om 13.15 uur komt B. de klas binnen. Samen met een vriendje maakt ze een flipchart over haar boek. Ze heeft het boek Millar Sugar 'Eenmaal een heks altijd een heks' van Katja Centamo gekozen voor haar boekbespreking.

Om 13.30 uur komen de kinderen van groep 6 b binnen. B. staat al klaar voor het bord. Het vriendje assisteert bij de computer. De kinderen van de groep draaien de stoelen bij. B. laat het boek zien waar ze de boekbespreking over doet en begint vervolgens te vertellen. Ze vertelt wie de schrijver is, wie de hoofdpersonen zijn in het verhaal en wie de bij-personen zijn. Hierna vertelt ze over de inhoud van het boek in eigen woorden. Ze kijkt hierbij goed rond en vertelt een leuk stuk over het verhaal. Ze

houdt de tafel vast, terwijl ze vertelt. Ze zegt dat het boek makkelijk te lezen is en vertelt waar het verhaal zich afspeelt. Dan vertelt ze in het kort wat er aan het stukje vooraf gaat, dat ze daarna gaat voorlezen. Het stukje dat ze voorleest is vrij vooraan in het boek.

Om 13.40 uur begint ze met het voorlezen. Tijdens het voorlezen kijkt ze niet rond en kijkt ze alleen in het boek. Ze leest dan één bladzijde voor.

Na het voorlezen vraagt ze aan de kinderen of er nog vragen zijn. Er volgen een hele reeks vragen:

- Welk cijfer geef je het boek? Een 10.
- Komen er meer personen voor in het verhaal?
- Wie is Millar?
- Heb je al eerder een boek gelezen van Centomo?
- Waarom heb je dit boek gekozen?
- Waarom geef je het boek een 10?
- Speelt het verhaal zich af in deze tijd? Deze vraag is moeilijk te beantwoorden want het speelt zich af in een fantasieland.
- Loopt het verhaal goed af?
- Is het boek makkelijk te lezen?
- Wie spelen er allemaal in het boek; meisjes, jongens, volwassenen en dieren?
- Is het een leuk boek?
- Zijn de andere boeken die je hebt meegenomen van dezelfde schrijver van jezelf of van de bieb?
- Hoeveel delen zijn er?
- Waarom is Millar jaloers?

Om 13.45 worden de tips en tops met B. besproken. De kinderen vonden het een goede boekbespreking. Ze keek goed rond. Ze had een mooie flipchart gemaakt, waarbij haar boek goed opviel, omdat het groter was afgebeeld dan de andere boeken. De juf geeft tot slot haar tips en tops: de kinderen luisterden goed naar haar, er was goede aandacht. De flipchart zag er goed verzorgd uit. Ze had een goede start van haar boekbespreking en ze vertelde het verhaal goed in eigen woorden. Ze heeft het goed voorbereid. Als tip kreeg ze, dat ze stil mocht staan bij het voorlezen.

Hierna wordt het cijfer bepaald. Alle kinderen gaan met hun hoofd op tafel liggen. B. draait zich met de rug naar de groep. De juf noemt eerst 6, dan 6,5 en gaat zo door tot 9. Elke keer telt ze het aantal vingers dat wordt opgestoken. Als dit gebeurt is kijken de kinderen weer op. Juf vertelt dat 11 kinderen hun vinger hadden opgestoken bij de 8. Zij geeft dan aan dat zij ook een 8 geeft voor de boekbespreking. Om 13.48 uur volgt een applaus van de klas voor B.

Aansluitend heb ik B. bedankt, dat ik bij haar boekbespreking aanwezig mocht zijn en er zelfs een opname van mocht maken. We hebben afgesproken, dat we in de week na de voorjaarsvakantie, samen de band gaan terugkijken van haar boekbespreking.